

**KANTONALNA
PRIVREDNA
KOMORA TUZLA**

**BROJ 9-10/21,
septembar, oktobar
2021. godine**

KOMORSKI INFORMATOR

**PRIVREDA TK NA SAJMU U
GRADAČČU**

**PRIVREDA TK NA SAJMU U
BIHAĆU**

**PRIVREDA TK NA SAJMU U
LUKAVCU**

**PRIVREDA TK NA SAJMU U
BUDVI**

Sve češće možemo čuti komentar kako u pandemijskom periodu vrijeme brže prolazi. Ispratili smo septembar i oktobar, mjesec u kojima smo zabilježili niz aktivnosti. Ono što posebno raduje jeste činjenica da smo uspjeli spojiti četiri sajamske aktivnosti na kojima smo predstavljali naše članice i Privredu TK.

Naravno, sada više i ne čudi što se otkazuju sajamske manifestacije a bilo je otakazivanja i u protekla dva mjeseca i najave otkazivanje pojedinih sajamskih manifestacija planiranih do kraja godine...Tek, povezali smo Gradačac, Bihać, Lukavac i Budvu...

"Dani šljive" u Gradačcu je manifestacija koja je pokrenuta još davne 1969. godine i koja je godinama postala jedna od najvažnijih manifestacija na području TK. Nismo je zaobišli ni ove godine bez obzira na promjene koje su se desile u organizaciji ovog značajnog sajamskog događaja.

Potom smo privredu TK predstavili u Bihaću, tu smo također već godinama prisutni. U Bihaću je održan 18. Međunarodni sajam ekologije "EKOBIS 2021" Ponovo na Gradskoj otoci sajam je organizovala Privredna komora Unsko-sanskog kantona. Komora iz Bihaća je jedina od komora u Federaciji koja ima svoj sajam, rastu, ove godine još dva sajma u okviru „Ekobisa“ sa tendencijom da vrlo brzo postanu samostalne sajamske manifestacije.

Tradicionalno smo i na sajmu u Lukavcu. Jedan od rijetkih sajmova koji je održan i prošle, pandemijske godine i ove u složenim uslovima, posebnim mjerama, a opet uspješan i sa učesnicima iz Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine.

Od skoro smo i u Budvi. Sajam građevinarstva i određenih pratećih djelatnosti nije održan prošle godine. Ove godine su i u ovoj organizaciji određene promjene, nadamo se na bolje a naša saradnje je i dalje kvalitetna i omogućila nam je predstavljanje naših firmi crnogorskom tržištu. Organizatori su odlučili zbog pandemije, mjera i neizvjesnosti momenta u kojem se nalazi sajamska industrija, objediniti nekoliko sajamskih manifestacija u jednu pa je ove godine Jadranski sajam Budva organizovao zajednički: 46. Sajam hrane, 44. Sajam namještaja i dizajna, 42. Sajam građevinarstva, 29. sajam opreme za hotelijerstvo i ugostiteljstvo, 15. sajam voda i 8. sajam energetike.

Održana je i sjednica Upravnog odbora Kantonalne privredne komore Tuzla. Pored određenih kadrovskih promjena i predstavljanja poslovanja NLB Banke dd Tuzla, firme domaćina, analiziran je dokument "Prijedlog mjera za unapređenje poslovnog ambijenta i zaustavljanje odlaska radne snage", koji od ovog komorskog tijela upućen Vladi Tuzlanskog kantona.

Uz sve pomenuto, donosimo i informacije iz firmi novih članica Komore, posebno raduje spremnost da nam se pridruže i uz Komoru promovišu svoje poslovanje, usluge i robe.

Komorski informator

Sadržaj

KANTONALNA PRIVREDNA KOMORA TUZLA

KOMORSKI INFORMATOR

BROJ 9-10/21,
septembar-oktobar
2021. godine

IZDAVAČKI SAVJET:

1. Nedret Kikanović, član
2. Mirsad Kukić, član
3. Izet Džananović, član
4. Suad Selimović, član
5. Edina Kurtić, član

REDAKCIJSKI KOLEGIJ:

1. Nedret Kikanović, član
2. Almir Mešić, član
3. Edina Kurtić, član
4. Suad Selimović, član

IZDAVAČ:

Kantonalna privredna
komora Tuzla

GL. I ODGOVORNI UREDNIK:

Dino Kalesić

TEHNIČKA PRIPREMA, REPRO I ŠTAMPA:

GRIN d.o.o. Gračanica

ZA ŠTAMPARIJU:

Hariz Altumbabić, direktor

TIRAŽ:

500 primjeraka.

ADRESA:

Trg slobode bb
e-mail: kpktz.ba@bih.net.ba
<http://www.kpktz.ba>

	Prijedlog mjera za unapređenje poslovnog ambijenta i zaustavljanje odlaska radne snage	4 i 5
	Regionalni privredni događaj	6
	Organizovana vakcinacija radnika u firmama članicama Komore	7
	Nova članica Komore... Hotel "Tehnograd" Tuzla	8
	Nova članica Komore... Hotel „Vertigos“ Tuzla	9
	Nova članica Komore...Hotel " Terme Ozren"	10 i 11
	"Zelena energija iz otpada uz smanjenje CO ₂ "	14 i 15
	Zbog nespremnosti države, nosilac energetske tranzicije u BiH će biti privatni sektor	16
	Vrijeme je da BiH uđe u novi svijet mogućnosti zelene energije	17
	Privreda TK na sajmu u Gradačcu	19 i 20
	Privreda TK na sajmu u Bihaću	21 i 22
	Privreda TK na sajmu u Lukavcu	23 i 24
	Privreda TK na sajmu u Budvi	25 i 26

Sjednica UO Komore...

Prijedlog mjera za unapređenje poslovnog ambijenta i zaustavljanje odlaska radne snage

Domaćin skupa NLB Banka dd. Tuzla

Članovi Upravnog odbora Kantonalne privredne komore Tuzla održali su XVI sjednicu. Domaćin skupa bila je NLB Banka dd. Tuzla. Na početku sjednice riješena su kadrovska pitanja. Elvir Salihović iz RMU Banovići novi je predsjednik ovog komorskog tijela nakon što je Fadil Kudumović razriješen sa mjesta direktora RMU "Banovići" d.d. Banovići, pa time i sa dužnosti člana Upravnog odbora Komore. Predočen je članovima UO Komore Nacrt Odluke o visini naknade članovima Upravnog odbora koji je upućen sa određenim dopunama na Skupštinu Komore. Prezentovana je Informacija o vakcinisanju uposlenika privrednih društava u zajedničkoj aktivnosti Zavoda za javno zdravstvo TK i Kantonalne privredne komore Tuzla na području Tuzlanskog kantona. Predstavnici NLB Banke dd. Tuzla prezentovali su ključne pokazatelje o poslovanju u prethodnom periodu, mreži poslovnica i klijenata, poslovnu strategiju banke i planove za budućnost. Komora je pripremila za Vladu tuzlanskog kantona Prijedlog mjera za unapređenje poslovnog ambijenta i zaustavljanje odlaska radne snage. Članovima UO Komore je predstavljen ovaj dokument. Usvojen je uz određene dopune i biće upućen Vladi.

• Prijedlog mjera za unapređenje poslovnog ambijenta i zaustavljanje odlaska radne snage

Tuzlanski kanton je tradicionalno industrijski kraj sa velikom koncentracijom proizvodnih, izvozno orijentisanih preduzeća koji su nosioci rasta i razvoja ovog dijela države. Stoga je neophodno uložiti maksimalne napore da se privrednicima osiguraju što povoljniji uslovi za poslovanje, posebno uzimajući u obzir negativne trendove odlaska radnosposobnog, kvalifikovanog stanovništva iz našeg kantona i posljedice korona virusa.

Kao najrizičniji faktori koji će u narednom periodu uticati na poslovanje, privrednici su istakli cijene energije i sirovina, dostupnost radne snage i porezni sistem, te upravo ovi faktori trebaju biti osnova za definisanje daljnjih aktivnosti za uspostavljanje stabilnog i povoljnog poslovnog okruženja. Ove mjere su rezultat kontinuirane komunikacije sa privrednicima Tuzlanskog kantona i više puta su bile tema rasprava na sastancima komorskih udruženja te sjednicama Upravnog odbora i Skupštine Komore. Za Tuzlanski kanton prioritet mora

biti zaustavljanje odlaska ljudi i očuvanje postojećih i otvaranje novih radnih mjesta, posebno u realnom sektoru. Poremećaji na tržištu rada direktno i indirektno onemogućavaju punjenje budžeta i fondova, stvaraju socijalnu nestabilnost i produbljuju siromaštvo.

S obzirom na aktuelne trendove na tržištu rada, koji se odnose na masovan odlazak radne snage, nužno je pokrenuti inicijativu prema Federalnoj vlasti za smanjenje doprinosa. Smanjenje doprinosa bi privrednicima dalo prostora da ponude veće plaće i na taj način zaustave ovaj negativni trend kao i omogući novo zapošljavanje. S obzirom na izrazito visoke obaveze, nerijetko se odustaje od novog zapošljavanja, a osim toga, podstiče se rad na crno i odbijaju investitori koji odlaze u države okruženja koje imaju povoljnije uslove zapošljavanja.

Privrednici u Tuzlanskom kantonu su suočeni sa nizom parafiskalnih nameta čiji način obračuna i visina znatno opterećuju njihovo poslovanje i koje je potrebno reducirati. To se odnosi na sljedeće zakone na nivou Tuzlanskog kantona:

Zakon o šumama TK (Službene novine TK 7/17, član 49.) – izmjena zakona u dijelu o obveznicima plaćanja, osnovici, načinu obračuna i visini naknade za općekorisnu funkciju šuma;

Zakon o turističkim zajednicama TK (Službene novine TK 11/15) – izmjena zakona o obveznicima, načinu ubiranja, osnovi za obračun i visini članarine za Turističku zajednicu TK; Zakon o kantonalnim administrativnim taksama i tarifi kantonalnih administrativnih taksi (Službene novine TK 6/12 i 15/13) – smanjenje visine naknade za kantonalne administrativne takse.

Zakon o sudskim taksama Tuzlanskog kantona (Službene novine 4/16 – prečišćeni tekst) – smanjenje visine naknade za sudske takse;

Zakon o komunalnim djelatnostima TK (Službene novine TK 11/2005, 7/2007, 8/2012, 14/2013 i 11/2020) – izmjena načina obračuna i visine komunalnih naknada;

Zakon o prostornom uređenju i građenju TK (Službene novine TK 06/11, 04/13, 15/13, 02/16) – smanjenje naknada po osnovu različitih vrsta renti i naknada tehničkog pregleda građevina, kao i ubrzavanje i pojednostavljenje procedura za dobijanje svih vrsta saglasnosti i dozvola za građenje u TK.

Donošenje Pravilnika kojim bi bio uređen način obračuna koeficijentata korisnih površina u građevinama, Pravilnik kojim bi bila uređena izgradnja garaža (svih tipova, nadzemnih, podzemnih, onih koje su dio objekata ili su samo objekti garaža i parkirališta), Pravilnik o skloništima i dvonamjenskim skloništima.

Nužno je zadržati podršku inicijativi na državnom nivou koja se odnosi na PDV, pomjeranje roka plaćanja na zadnji dan u mjesecu za prethodni mjesec, plaćanje PDV-a po naplati fakture, kao i ukidanje prava na odbitni PDV za fakture koje nisu plaćene.

Budžet mora podsticati izvoz i zapošljavanje. - Pošto su Zakonom o porezu na dobit FBiH ukinute poreske olakšice kroz neoporezivost dobiti kompanijama koje su izvozile proizvode ili usluge, kao i onima koje su svoju dobit ulagale u nove pogone i sredstva rada, neophodno je da Vlada Tuzlanskog kantona donese zakonsko rješenje o stimulacijama za privrednike koji izvoze, reinvestiraju i zapošljavaju nove radnike, a do donošenja zakonskog rješenja o stimulaciji izvoza na nivou Federacije BiH. Pri tome treba uzeti u obzir da je Tuzlanski kanton među najvećim izvoznici, a najveći dio prihoda po osnovu poreza na dobit pripada kantonima na čijem su teritoriju registrirani privredni subjekti. Ova mjera bi doprinijela boljoj konkurentskoj poziciji izvozno orijentisanih firmi Tuzlanskog kantona.

Subvencioniranje zapošljavanja –sve privredne djelatnosti se suočavaju s problemom pronalaska radnika za svoje potrebe. Zbog toga je neophodno uspostaviti efikasan mehanizam koji će obezbijediti transparentno i efikasno subvencioniranje stvarnog zapošljavanja novih radnika. Potrebno je potaknuti prekvalifikaciju i dokvalifikaciju nezaposlenih kroz grantove ili namjenske kreditne linije, raditi na uvođenju sistema dualnog obrazovanja, te u saradnji sa resornim ministarstvom iznaći način za zadovoljenjem potrebe privrede za deficitarnim zanimanjima, ali i poboljšanju kvaliteta nastave da bi se nakon školovanja mladi radnici što lakše prilagodili potrebama privrednog subjekta u kojem dobiju zaposlenje.

Osiguranje povoljnih kreditnih sredstava privrednicima na Tuzlanskom kantonu - Neophodno je oformiti kreditni fond na Tuzlanskom kantonu iz kojeg će se regresirati kamata za proizvodne investicije i omogućiti reprogram postojećih kredita kod izvoznih firmi, kao i firmi iz poljoprivredne i prehrambene industrije (kamata 3,25 – 3,50%, rok povrata 10 godina) kao i olakšati pristup sredstvima za finansiranje firmi koje su se našle u finansijskim poteškoćama usred COVID-19. Potrebno je povećati garantni fond Tuzlanskog kantona proizvodnim firmama i izvoznici koji nemaju dovoljnih sredstava za garancije za dobijanje kredita, a kreditni potencijal Razvojne banke FBiH usmjeriti na privredne subjekte za finansiranje novog zapošljavanja, izvoza i niskoakumulativne djelatnosti.

Svođenje svih obaveza Fondova i Zavoda prema privrednim subjektima na mjesečni nivo (refundacije porodijskog bolovanja, bolovanja preko 42 dana) - Potrebno je omogućiti

kompenzaciju obaveza između privrednih subjekata i državnih institucija i fondova, posebno Zavoda zdravstvenog osiguranja, s obzirom na visoka potraživanja i obaveze koje međusobno imaju. Mogućnost kompenzacije bi rasteretila obaveza i privredne subjekte i fondove, povećala likvidnost i sačuvala radna mjesta, posebno ženske populacije pošto spora naplata refundacija porodijskog bolovanja privrednicima stvara velike finansijske troškove (posebno u tekstilnoj industriji) te izbjegavaju zapošljavati žene mlađe životne dobi koje planiraju formirati svoju porodicu.

Povećanje domaće tražnje kroz realizaciju infrastrukturnih projekata (usmjereno za najugroženije sektore: građevinarstvo i industriju građevinskih materijala, industriju metala i nemetala). Ovo se odnosi na aktivnosti za izgradnju autoputa Tuzla-Rijeka Sava i brze ceste Tuzla-Sarajevo; izgradnje stambenih jedinica za građane i boračku populaciju; razvoj ruralne infrastrukture putem povoljnih kreditnih linija i samofinansiranja građana (emisija obveznica); brža realizacija projekata iz strategije energetskog sektora koji se odnosi na Tuzlanski kanton.

Razvoj poslovnih zona - Staviti na raspolaganje neiskorištenu/napuštenu infrastrukturu koja je u vlasništvu lokalnih zajednica, po povoljnim uslovima investitora. Osim zemljišta i objekata, u okviru poslovnih zona, investitorima treba omogućiti i brže i jeftinije pokretanje posla u tim zonama /ukidanje ili smanjenje administrativnih i komunalnih taksi i sl./ kao i pružiti im adekvatnu savjetodavnu podršku ukoliko su u pitanju investitori koji prvi put pokreću posao u našem Kantonu.

Kvalitetniji, neselektivan i transparentniji rad inspeksijskih službi u cilju zaštite privrednih subjekata koji posluju u skladu sa zakonima i uredno ispunjavaju svoje obaveze. Neophodno je da se prilikom uvođenja novih zakona ili izmjena postojećih zakona, prilikom prve inspeksijske kontrole privrednom društvu, djeluje preventivno tj. da se ukaže na propuste i ostavi period za njihov ispravak, dok s druge strane treba predvidjeti zakonske kazne u ponovljenim slučajevima tj. neispravljanja na ukazane propuste.

Osiguranje povoljnijih uslova za poslovanje u šumarstvu i drvnoj industriji TK-a a koji se posebno odnose na obezbjeđenje sirovine za drvnu industriju TK-a, te je neophodno da JP "Šume TK" d.d. Kladanj, kriterije za godišnju prodaju drvnog sortimenta, prioritarno usmjeri ka finalistima drvne prerade, a koji su još i izvoznici. Također je neophodno intenzivirati inspeksijski nadzor kantonalne šumarske inspekcije i inspekcije za trgovinu u cilju zaustavljanja rada crnog tržišta – neregistrovane proizvodnje i prodaje namještaja.

D.K.

Privlačenja njemačkih investicija...

Regionalni privredni događaj

Vlada TK, AHK i Wirtschaftsverein okupili uspješne domaće

U cilju unaprjeđenja saradnje bosanskohercegovačkih privrednih subjekata sa privrednim subjektima iz Njemačke, te kako bi ukazala na neophodnost poboljšanja poslovnog ambijenta u cilju privlačenja stranih investicija, Vlada Tuzlanskog kantona, Udruženje za unaprjeđenje njemačko-bosanskohercegovačkih privrednih odnosa i Predstavništvo njemačke privrede u BiH su, u saradnji sa ProCredit bankom, organizirali regionalni poslovni događaj. Ovim su u Tuzli po prvi puta na jednom mjestu okupljeni uspješni privrednici, privrednici koji imaju pozitivna poslovna iskustva s njemačkom privredom i privrednici koji imaju interes za ovu vrstu saradnje, predstavnici ProCredit banke i Vlade TK. Konačan cilj je kreirati nove uspješne poslovne priče, koje će generirati privredu kako TK, tako i Bosne i Hercegovine.

„Današnjim konferencijskim susretom sa našim partnerima, predstavnicima njemačke privrede u BiH, mi zapravo zajedno otvaramo perspektivu snaženja poslovne i investicijske klime u Tuzlanskom kantonu. Drago nam je da su naši partneri prepoznali snažan privredni potencijal TK i to je razlog zašto su oni ovdje, a mi ćemo kao Vlada ponuditi razloge zašto bi oni i njihovi poslovni partneri iz Njemačke, trebali ovdje investirati. U pitanju su duga industrijska tradicija, konkurentna radna snaga, geostrateški položaj i solidno razvijena poduzetnička infrastruktura“, kazao je premijer TK Kadrija Hodžić, te dodao da Vlada TK ima namjeru da umrežavanjem domaćih privrednika sa poslovnim subjektima van BiH osnaži protok ideja i tehnologija, menadžerskog znanja, a sve s ciljem pospješivanja privrednog rasta, zaposlenosti i opće blagodeti svih stanovnika TK. Njemačka privreda je najveći poslovni partner bosanskohercegovačkoj privredi i to je država sa kojom imamo pozitivan vanjskotrgovinski omjer.

„Naša je želja da potaknemo domaće kompanije i lokalne zajednice, da poboljšamo saradnju bosanskohercegovačke i njemačke privrede. Da našim kompanijama pomognemo da se nametnu kompanijama u Njemačkoj, te da usvoje određene standarde koji su neophodni za izlazak na ovo zahtjevno zapadnoeuropsko tržište. Imajući u vidu naše dugogodišnje radno iskustvo i saradnju sa njemačkim kompanijama, kao i opredjeljenje njemačke privrede da svoje opskrbe lance osigura na području Europe i regiona, smatramo da možemo pomoći našoj privredi da iskoristi ovu šansu“, kazao je predsjednik Udruženja za unaprjeđenje njemačko bosanskohercegovačkih privrednih odnosa i direktor kompanije Mann+Hummel Mahmut Galijašević, dodajući da je tendencija europske privrede ka regionalizaciji poslovnih odnosa prilika za intenzivniji razvoj i kvalitetnije prisustvo bosanskohercegovačkih kompanija na europskom tržištu.

Susreti su kroz prezentaciju uspješnih primjera, panel diskusiju i poslovno umrežavanje, prilika da se privrednici međusobno susretnu, upoznaju, te prezentiraju svoje mogućnosti, potrebe i ponudu, a što bi trebalo doprinijeti stvaranju kvalitetne privredne mreže, ali i podloge i platforme za strane investicije. Direktorica servisnog društva Predstavništva njemačke privrede u BiH Amra Šurković je iskazala zadovoljstvo odzivom privrednika i iskazanim interesima, što je kako je navela, motivacija da slične susrete i u narednom periodu organiziraju i u drugim kantonima, regijama i gradovima u BiH.

„Njemačka je jedan od najvažnijih bilateralnih partnera i najvažniji trgovinski partner, te jedan od vodećih investitora u BiH. Stoga smo iskoristili priliku se danas predstaviti i naše aktivnosti i projekti, a koji za cilj imaju podršku i unaprjeđenje postojeće bilateralne saradnje ove dvije zemlje“, kazala je Šurković.

Susreti su izuzetan doprinos i podstrek bosanskohercegovačkim privrednicima. Podstrek koji je domaćim privrednicima i otvorio vrata zahtjevnog njemačkog tržišta s jedne strane, ali i vrata njemačkim kompanijama da investiraju na područje BiH i TK s druge strane, navedeno je u saopćenju Ureda za informisanje Vlade Tuzlanskog kantona.

D.K.

Saradnja Komore i Zavoda za javno zdravstvo TK...

Organizovana vakcinacija radnika u firmama članicama Komore

Na području općine Gračanica do sada 28,38% građana vakcinisano prvom dozom a 24,87% i drugom dozom vakcine - Na području općine Doboj Istok prvom dozom je vakcinisano 53,04% a drugom 43,81% građana - Na području općine Živinice do sada 23,19% građana vakcinisano prvom dozom a svega 21,33% i drugom dozom vakcine

• Vakcinisani radnici "Grina" Gračanica, "Kismet" Doboj Istok

Kantonalna privredna komora Tuzla i Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona su pokrenuli zajedničku akciju vakcinisanja protiv COVID-19 u privrednim subjektima na području Tuzlanskog kantona. Među firmama koje su se odmah odazvale pozivu, dostavile spiskove radnika koji žele biti vakcinisani, bile su firme "Grin" Gračanica i "Kismet" Doboj Istok. Predstavnici Zavoda i Komore su organizovali realizaciju akcije u ovim firmama i obavljeno je vakcinisanje ukupno oko 40 zaposlenih. Značajan je ovaj broj novovakcinisanih posebno ako se ima u vidu da je na području općine Gračanica do sada 28,38% građana vakcinisano prvom dozom a 24,87% i drugom dozom vakcine, što je prilično nezadovoljavajući procenat. Na području općine Doboj Istok prvom dozom je vakcinisano 53,04% a drugom 43,81% građana, što su najbolji pokazatelji vakcinisanosti na području Tuzlanskog kantona. Inače, u Komoru nastavljaju pristizati prijave sa spiskovima radnika iz privrednih subjekata sa područja Tuzlanskog kantona i akcija će biti u narednim danima nastavljena.

• Vakcinisani radnici Rudnika mrkog uglja Đurđevik

Kantonalna privredna komora Tuzla i Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona nastavili su zajedničku akciju vakcinisanja protiv COVID-19 u privrednim subjektima na području Tuzlanskog kantona. U saradnji sa Domom zdravlja Živinice organizovana je vakcinacija zainteresovanih uposlenika Rudnika mrkog uglja Đurđevik. Zahvaljujući podršci i dobroj

organizaciji epidemiološke službe Doma zdravlja, proces imunizacije je prošao u najboljem redu te su se uposlenici vratili svojim tekućim radnim obavezama. Još jedna značajan akcija i vakcinisanje radnika u firmama sa područja tuzlanskog kantona, posebno ako se ima u vidu da je na području općine Živinice do sada 23,19% građana vakcinisano prvom dozom a svega 21,33% i drugom dozom vakcine, što je prilično nezadovoljavajući procenat.

Komora i Zavod su ranije pozvali sve privredne subjekte da animiraju svoje uposlene da se pravovremeno vakcinišu i da na taj način doprinesu obezbjeđenju sigurnog poslovnog okruženja i smanjenju mogućnosti uvođenja restriktivnih mjera u predstojećem zimskom periodu.

Podsjetimo, vakcinacija je najdjelotvorniji način zaštite od bolesti COVID-19 i najučinkovitiji način suzbijanja širenja pandemije. Vakcinacijom protiv COVID-19 u organizam unosimo materiju koja stimuliše naš imunološki sistem da samostalno stvara otpornost (imunitet) na koronavirus. Vakcinisanjem štite sebe i osobe s kojima žive ili s kojima dolazite u kontakt. Sve registrirane vakcine u BiH i Evropskoj uniji djelotvorno štite od težih oblika bolesti, hospitalizacije i smrtnih ishoda.

Kantonalna privredna komora Tuzla i Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona još jednom pozivaju sve privredne subjekte na području Tuzlanskog kantona, da animiraju svoje radnike, obavijeste ih o ovoj zajedničkoj akciji te spiskove svojih zainteresovanih uposlenika sa matičnim brojem (JMBG) dostave u Kantonalnu privrednu komoru Tuzla. Sve ovo s ciljem organizovanja termina za vakcinaciju na punktu za vakcinaciju u konkretnoj lokalnoj zajednici. U slučaju većeg broja zainteresovanih uposlenika, Zavod za javno zdravstvo TK će organizovati mobilni tim i vakcinaciju izvršiti u prostorijama kompanije.

Spiskove je moguće slati, i sve dodatne informacije dobiti na: e-mail adresu komora@kpktz.ba ili edina@kpktz.ba, Kontakt telefon 035/369-550

D.K.

Nova članica Komore...

Hotel "Tehnograd" Tuzla

Recite „da“ mjestu ugodnog boravka...

Komfor i mirno okruženje te povoljna lokacija koja omogućava poslovnim ljudima i turistima odličnu povezanost, odlučit će da Vaš izbor bude upravo hotel Tehnograd u Tuzli.

Lokacijski smo smješteni u naselju Slavinovići, tačnije 4km od centra Tuzle. Navedena lokacija Vam pruža ugodan boravak daleko od gradske buke, i gužve.

Objekat ćete prepoznati po staroj Jugoslavenskoj arhitekturi, za koju smo sigurni da nikada ne izlazi iz „mode“. Komfor i modernizacija krase enterijer hotela, te smo uspostavili savšen spoj modernog enterijera, i starije građevine koja datira iz 1973. godine.

Obzirom da hotel raspolaže sa 127 ležaja, odnosno 67 smještajnih jedinica to ga stavlja na prvo mjesto hotela u Tuzli po kapacitetu navedenih prodajnih jedinica. Za sve goste je osiguran prostran hotelski parking pod video nadzorom.

/četiri) zvjezdice - smještajnim kapacitetom od 17 soba. Drugi dio je kategorisan sa 3 (tri) zvjezdice – smještajnim kapacitetom od 50 soba.

Stil, moderan enterijer, profesionalnost i ljubaznost našeg osoblja inspirisat će Vas za ponovne dolaske.

Želimo Vam dobrodošlicu i nezaboravne trenutke u hotelu Tehnograd.

Kvalitet smještaja, usluge, ljubaznost osoblja, i adekvatne cijene prilagođene svima, su samo mali dio Vašeg nezaboravnog boravka u Tuzli. U nastojanju da prepoznamo Vaše individualne želje i potrebe, hotel smo podijelili u dvije kategorizacije smještajnih jedinica. Prvi dio je kategorisan sa 4

Dobrodošli u Hotel Tehnograd...
Hotel Tehnograd , Goste Lazarevića bb Tuzla 75000
+387(0)35 226-396 ili +387(0)35 226-810
email: info@hotel-tehnograd.com
web: www.hotel-tehnograd.com

D.K.

Nova članica Komore...

Hotel „Vertigos“ Tuzla

Mjesto vaših susreta, poslovnih uspjeha, ugodnih druženja i opuštanja

Hotel „Vertigos“ nalazi se u kategoriji hotela sa četiri zvjezdice. Smješten je u samom centru grada Tuzla udaljen samo 100m od najvažnijih turističkih destinacija (Panonska jezera, Soni Trg, Trg Slobode). Zbog svoje pogodne lokacije spada u komercijalne (gradske) hotele. Hotel je osnovan je 2021. godine i nalazi na adresi Kulina bana 2. Mjesto vaših susreta, poslovnih uspjeha, ugodnih druženja i opuštanja.

Hotel je udaljen samo 100 m od najvažnijih turističkih destinacija kao što su Panonska jezera, Sojeničko naselje, Soni trg, Trg Slobode, Muzej Istočne Bosne itd. U blizini hotela se nalazi veći broj restorana i kafića tako da naši gosti imaju priliku da svoje slobodno vrijeme iskoriste uživajući u samom centru grada.

Za organizaciju Vaših seminara ili timskih aktivnosti posedujemo više multifunkcionalnih sala sa pratećom audio-vizuelnom opremom. Kapacitet sala je različit i prilagodljivim Vašim potrebama. Našim gostima nudimo i usluge parkinga s 24-satnim video nadzorom. Hotel „Vertigos“ ide u korak sa inovacijama, te ovim putem obavještavamo sve naše potencijalne goste da u ponudi hotela također imamo postavljen punjač za električne automobile koji će biti dostupan svim gostima. Uz prethodni dogovor, gostima hotela Vertigos možemo ponuditi dva amfiteatra, klimatizirana i opremljena projektorima. Amfiteatri imaju 130 i 90 sjedećih mjesta. U navedenim prostorijama mogu se organizovati seminari, konferencije, promocije, prezentacije i sastanci.

Sobe su luksuzno uređene te obogaćene svjetski poznatim standardima ugostiteljstva. Sadrže mini bar, smart TV, sef, telefon, radni sto, kupatila sa tušem, fenom i potrebnom kozmetikom. Sobe su klimatizirane s mogućnošću individualnog podešavanja U sklopu hotela se nalazi i restoran sa ponudom koja će oduševiti svaki ukus. Vrste doručaka koje možete pronaći na našem meniju su: engleski, američki, kontinentalni, bosanski i bečki. U svakom kutku hotela moguće je koristiti brzu i besplatnu WiFi mrežu. Zahvaljujući kvalitetnom internetu, možete raditi iz bilo kojeg mjesta u hotelu – i uspješno rješavati svoje svakodnevne poslovne obaveze.

Stil, moderan enterijer, profesionalnost i ljubaznost našeg osoblja inspirisati će Vas za ponovne dolaskе.

HOTEL „VERTIGOS“ d.o.o Tuzla Kulina Bana 2

D.K.

Nova članica Komore...

Hotel “Terme Ozren”

Specifikum kompleksa je bazen sa termomineralnom vodom koja izvire na dubini od 910m

Turistički kompleks “Terme Ozren” Petrovo smješten je podno planine Ozren, neposredno pored putne komunikacije Doboj-Tuzla kod grada Gračanica. Kompleks je sagrađen i pušten u rad juna mjeseca 2020. godine. Površina objekta je cca 14.000m², a površina čitavog kompleksa je cca 64.000m².

Kompleks se sastoji od hotela, zatvorenih i otvorenih bazena, wellness i spa centra, medicinskog bloka, sale za konferencije, kao i dodatnih sadržaja kao što su: teren za košarku, odbojku, rukomet i mali fudbal, staze za šetnju, vještačko jezero sa domaćim životinjama i sl.

Trenutno kompleks raspolaže sa 64 smještajne jedinice od čega je 9 luksuzno opremljenih apartmana. Ukupni smještajni kapaciteti su cca 200 ležajeva.

U ponudi je ukupno jedanaest otvorenih i zatvorenih bazena, od kojih su dva Jacuzzi, rekreacioni bazeni sa hidromasažerima, poluolimpijski, dječiji bazeni i aqua park. Specifikum kompleksa je bazen sa termomineralnom vodom koja izvire na dubini od 910m i koja ima veoma velika ljekovita svojstva posebno kada je u pitanju liječenje dermatoloških i reumatskih oboljenja. Temperatura vode u bazenima, kreće se od 29-35 stepeni Celzijusa i ono što je veoma bitno napomenuti je da bazeni rade tokom cijele godine.

Wellness&spacentar, u kojem je gostima na raspolaganju korištenje dvije suhe finske saune, slana soba i parno kupatilo, uz široku ponudu masaža i tretmana lica i tijela.

I naravno, tu su i dva a la carte restorana, od kojih je jedan posebno prilagođen kupačima, jer imaju pristup direktno sa unutrašnjih bazena. Medicinski blok sadrži opite i specijalističke preglede, laboratorijske analize, radiološke snimke, fizikalne terapije i sl.

Do kraja oktobra mjeseca u planu je puštanje u rad teretane, dječije igraonice, salona zabavnih igara i prostora tihog wellnessa sa dva bazena.

„Još jednom napominjemo da kompleks sa svim bazenima radi tokom cijele godine i pozivamo sve one kojima je potreban odmor i opuštanje da nas posjete i provedu nezaboravne trenutke sa svojim najdražim“, poručuju iz menadžmenta turističkog kompleksa “Terme Ozren” Petrovo, nove članice Kantonalne privredne komore Tuzla.

Restoran

Kompleks Terme Ozren posjeduje dva a la carte restorana, stoga se pripremite za ugodne gurmanske doživljaje oko kojih će se pobrinuti naš profesionalni kuvarski tim.

• Estetika okusa

Pripremite se za ugodne gurmanske doživljaje oko kojih će se pobrinuti naš profesionalni kuvarski tim. Posebno se ponosimo bogatim iskustvom u načinu pripreme i posluživanja domaćih gastronomskih specijaliteta. Navratite i doživite estetiku okusa.

• À la carte restoran

Prepuštite se užicima nacionalne i internacionalne kuhinje u nekom od naša dva à la carte restorana sa preko 220 sjedećih mjesta. Kako bi vam pružili što prijatnije iskustvo, ukusnu gastronomsku ponudu upotpunili smo bogatom vinskom kartom, s koje preporučujemo vina domaće "Vinarije Milojević". Rezervišite vaš sto!!!

• Fast food bar

Ukoliko želite da predahnete od kupanja, tokom ljetne sezone za vas smo obezbijedili i Fast food bar na otvorenom u kojem nakratko možete da se osvjježite uz cijeđene sokove ili napunite baterije uz tek pripremljen roštilj.

Bazen

Uronite u 11 otvorenih i zatvorenih bazena sa temperaturama vode od 29 do 36°C.

• Uotpunjen odmor

Voda relaksira i liječi, ali može biti i izvor odlične zabave. Za koju god opciju da se odlučite mi imamo već nešto pripremljeno.

• Zatvoreni bazeni

Ukoliko vam nije dovoljan jedan, mi vam nudimo sedam zatvorenih bazena sa temperaturom vode od 36 do 38°. Riječ je o aqua parku u čijem sklopu se za one najhrabrije nalaze tri adrenalinska tobogana, te za najmlađe jedan dječji tobogan. Za sve goste našeg hotela pristup bazenima je uračunat u cijenu boravka sa radnim vremenom od 10h do 19h.

• Otvoreni bazeni

Tokom ljetnih dana omogućili smo vam uživanje u kupanju na dva otvorena bazena različitih dubina, opremljena sa više različitih masažnih sekcija. Za najmlađe tu je zaseban dječji bazen sa ugrađenim zabavnim instalacijama. Ukoliko želite da svoj ugođaj upotpunite, možete posjetiti kafić i fast food restoran na otvorenom.

• Bazen sa geotermalnom vodom

Nalazišta termomineralne vode koja je 1978. godine otkrio akademik Josip Bać pretvorili smo u bazen, pogodan za liječenje raznih oboljenja kao što su problemi sa sinusima, reumatizam, psorijaza, povišeni krvni pritisak, deformacija kičmenog stuba i slično.

Wellness & Spa

Opustite se uz raznoliku ponudu masaža i tretmana lica i tijela po pristupačnim cijenama, kao i upotrebu parnog kupatila, suve finske saune i slane sobe.

• Specijalni paketi

Za vas smo pripremili specijalne pakete kako bi vaš odmor što manje trošili na planiranje boravka, a maksimalno na uživanje i relaksaciju.

• Porodični odmor za troje

Ukoliko želite da provedete nezaboravnu sedmicu u kupanju i relaksiranju sa čitavom porodicom onda ne tražite dalje od Porodičnog paketa kreiranog za dvoje odraslih i jedno dijete (do 12 godina).

• Porodični odmor za četvoro

Idealan odmor je kada su svi na okupu, a u Termama Ozren upravo vam nudimo mogućnost boravka za cijelu porodicu po promotivnoj cijeni. Rezervišite već danas Porodični paket za dvoje odraslih i dvoje djece (do 12 godina).

• Bijeg u oazu mira

Savršen način za opuštanje tokom sedmice, 4 polupansiona, piling u parnom kupatilu i još mnogo toga. *Paket važi samo za radne dane u sedmici (nedjelja, ponedjeljak, utorak, srijeda i četvrtak).

• Relax odmor

Izaberite 3 dana u sedmici i posvetite ih u potpunosti sebi. Paket uključuje odmor na bazi polupansiona sa masažom i korištenjem wellnessa i bazena. *Paket važi samo za radne dane u sedmici (nedjelja, ponedjeljak, utorak, srijeda i četvrtak).

• Sedam dana čarolije

Provedite savršenih 7 dana odmora sa nama i doživite sve ono o čemu ste maštali. U ovom paketu za vas smo obezbijedili terapijsku masažu, piling tijela i savršenu hranu.

• Romantični vikend za dvoje

Vama i vašoj voljenoj osobi nudimo nezaboravan vikend (petak, subota, nedjelja odjava) ispunjen masažama, wellnessom, vrhunskom hranom i mnogim drugim ugodnostima.

• Kraljevski vikend

Provedite nezaboravan vikend (petak, subota, nedjelja odjava) na termalnim bazenima i osjetite sve blagodeti wellnessa. Paket uključuje dva polupansiona, kraljevska masaža i piling u parnom kupatilu.

• Čista desetka

Provedite nezaboravnih deset dana u našem objektu i iskoristite sve beneficije po dušu i tijelo koje donosi korištenje wellness & spa usluga.

Posjetite: <https://termeozren.com/>

Sjednica Ekonomsko-socijalnog vijeća Tuzlanskog kantona...

Zajednički jezik u zastupanju interesa privrede, radnika i vlasti

Zajednički stav predstavnika sindikata, poslodavaca te Vlade TK

U cilju koordinacije aktuelnih angažiranja na ekonomskom i socijalnom planu, sastalo se Ekonomsko-socijalno vijeće Tuzlanskog kantona. Na sastanku se kao prioritetni izdvojio zajednički stav predstavnika sindikata, poslodavaca te Vlade TK, kao trećeg socijalnog partnera, da se zvanično pozovu svi relevantni akteri koji imaju ulogu u odlučivanju o Nacrtu Zakona o izmjenama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine. Poziv je, pred odlučivanje o Nacrtu zakona u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, upućen predstavnicima TK u institucijama FBiH kao i predstavnicima drugih kantona koji su oštećeni aktuelnim načinom raspodjele javnih prihoda. Predstavnici ekonomsko- socijalnog vijeća TK pozvali su poslanike Doma naroda da podrže nacrt Zakona i prilikom izjašnjavanja zastupaju interes Tuzlanskog kantona jer je ključno ujediniti snage u borbi za pravedniju raspodjelu javnih prihoda, rečeno je ovom prilikom. Sastanak je bio prilika za dogovor o promociji predstojećeg skupa sa predstavnicima njemačke privredne komore koja objedinjuje dvije institucije koje se bave unutarnjom i vanjskom privredom (AHK i IHK) i čije Predstavništvo njemačke privrede u BiH traži privredne partnere na području TK. Cilj je animirati što više privrednika sa područja TK da budu učesnici ovog događaja koji će se održati 22. oktobra u Tuzli.

Iz Vlade Tuzlanskog kantona...

Pola miliona KM srednjim preduzećima sa područja TK

Okupljeni predstavnici preduzeća koji zapošljavaju 3.500 radnika a ukupna sredstva koja objedinjuju sve potpisane ugovore iznose pola miliona KM

Ministar privrede Tuzlanskog kantona Mevludin Hodžić potpisao je ugovore sa predstavnicima 32 srednja preduzeća sa područja TK za grant sredstva podrške razvoju kantona za 2021. godinu. Srednja preduzeća ovim će sredstvima moći nabaviti opremu, alate i repromaterijal. Srednji subjekti male privrede su fizička i pravna lica koja upošljavaju prosječno godišnje manje od 250 osoba. Naglasivši da je riječ o budžetskoj poziciji koja se prije svega bazira na ravnomjernom razvoju Tuzlanskog kantona ministar Hodžić je rekao da su okupili predstavnike preduzeća koji zapošljavaju 3.500 radnika a ukupna sredstva koja objedinjuju sve potpisane ugovore iznose pola miliona KM. Ministarstvo privrede TK je po projektu „Subvencije mikro, malim i srednjim preduzećima za nabavku opreme, alata i repromaterijala” odobrilo ukupan iznos od 2 miliona KM od kojih je 500.000 KM odobreno za 32 srednja preduzeća sa područja Tuzlanskog kantona. Ovim Ministarstvo želi doprinjeti održivosti, rastu i razvoju mikro, malih i srednjih preduzeća, uzevši u obzir poslovanje navedenih privrednih subjekata u uslovima pandemije COVID-19 na području Kantona. Prema riječima ministra Hodžića ove se godine javilo mnogo više aplikacija nego prethodne a uveden je, na sugestiju privrednika, i sedmi program subvencioniranja dažbina odn. poreza na plaće da bi se ublažile negativne posljedice izazvane koronavirusom na području TK.

D.K.

Iz poljoprivrede...

Proizvodnja gljiva podbacuje jer nema investicija

Tuzlanski kanton pogodan za uzgoj gljiva - U Tuzlanskom kantonu ostalo petnaestak uzgajivača

Prije deceniju Tuzlanski kanton slovio je za regiju pogodnu za uzgoj gljiva, a brojne porodice odlučile su zaradu potražiti u ovoj poljoprivrednoj oblasti. Međutim, trend je utihnuo, bez investicija proizvodnja podbacuje, a ono malo proizvođača što je ostalo posluje negativno.

Oblast gljivarstva u Tuzlanskom kantonu egzistira već 25 godina, ali kao trend za ostvarivanje zarade posebno je prepoznata prije deceniju. Tada su brojne porodice odlučile svoju egzistenciju dodatno ojačati ili u potpunosti potražiti kroz uzgoj gljiva, međutim, kao i u većini drugih proizvodnji, u našoj zemlji brojni problemi su ih ubrzo počeli zatrpavati.

Izuzetno toplo ljeto u 2021. godini otežalo je uslove uzgoja domaćih gljiva te su mnogi gljivari negativno poslovali, a prinos je u prosjeku smanjen za 50 posto. Do toga ne bi došlo da su uslovi uzgoja bolji, s obzirom na to da ih većina proizvodnju obavlja u improvizovanim objektima, s lošim termoizolacijama i improvizovanim sistemima grijanja ili hlađenja.

“Uzgoj gljiva je ove godine podbacio s obzirom na to da smo u tri mjeseca imali temperaturu koja je bila iznad 35 stepeni Celzija. Proizvodnja je bila otežana i skupa, a prinosi su umanjeni i iznad 50 posto. Veći proizvođači će lakše opstati, ali mali će imati velikih problema te postoji mogućnost da će neki i odustati od proizvodnje”, kazao je za Klix.ba predsjednik Udruženja poljoprivrednih proizvođača pri Kantonalnoj privrednoj komori u Tuzli Senad Hećimović.

• Domaće gljive potisnule uvozne

On ističe da je uzgoj gljiva u Tuzlanskom kantonu prije deceniju bio u uzlaznoj putanji, a da bi nakon toga počeo stagnirati i opadati zbog odlaska ljudi s terena, nedostatka radne snage, smanjenih podstacija i izostanka investicija.

“Sada je potrebno da idemo u smjeru ugradnje sve boljih rashladnih uređaja koji mogu postići određene temperature

potrebne za uzgoj gljiva, a kada govorimo o radnoj snazi potrebno je poduzeti aktivnosti na automatizaciji proizvodnje. Imamo prednost u tome što je na našem kantonu uspostavljena i proizvodnja komposta, koja je uslovljavala i razvoj gljivarstva. Kada je riječ o kvalitetu naših gljiva, on je dobar, a tome u prilog ide i činjenica da smo u potpunosti spriječili uvoz, ne administrativnim procedurama, već upravo kvalitetom”, navodi Hećimović, koji je ujedno i vlasnik firme koja prodaje micelij i kompost za uzgoj gljiva.

Proizvođači gljiva iz domaćeg uzgoja jedna su od najorganizovanijih poljoprivrednih grupacija u Tuzlanskom kantonu. Dobra organizovanost i velika trgovačka mreža osiguravaju ovim proizvođačima da prodaju sve proizvedene zalihe gljiva, od šampinjona do bukovača. Međutim, zbog nastalih problema danas je u ovoj oblasti ostalo svega petnaestak ozbiljnih uzgajivača.

“Svjesni smo toga da većina naših uzgajivača proizvodnju radi u improvizovanim uslovima, a poražavajuće je da nemaju nikakav popust u vidu utroška energije, iako su oni veoma značajni zbog činjenice da predstavljaju ekološke čistače. Naime, oni poljoprivredni otpad pretvaraju u kompost za proizvodnju novih namirnica. Također, kada završe proizvodnju, supstrat koji su koristili za uzgoj dalje se koristi za uzgoj povrća u plastenicima i cvjećarstvo”, izjavio je za Klix.ba Suad Selimović, sekretar Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju Privredne komore TK.

• Potrebni adekvatniji objekti i automatizacija proizvodnje

Nadležni bi sada trebali ozbiljno razmisliti o tome na koji način pomoći proizvođače gljiva, posebno kada je riječ o kapitalnim ulaganjima, jer ih oni nisu u stanju samostalno realizirati.

“Za uzgajivače je potrebno da imaju što bolje objekte uz adekvatnu automatizaciju proizvodnje. Oni samo na takav način mogu postići konkurentnost svoj proizvoda, odnosno smanjiti troškove i ulaganja, uz ostvarivanje adekvatne cijene gljiva. U proteklih deset godina nismo imali promjenu cijene gljiva, a svi ulazni parametri su povećani za više procenata”, dodaje Selimović.

Navodi da su ovu oblast prepoznali nadležni na kantonalnom nivou, s obzirom na to da oni u skladu sa svojim mogućnostima izdvajaju sredstva za proizvodnju komposta i jednog dijela gljiva. Međutim, kako dodaje, veće investicije trebali bi podržati viši nivoi vlasti, koji će prije svega ovu oblast kroz zakone i pravilnike prepoznati kao značajne proizvođače hrane.

“Gljiva spada u nutritivne prehrambene proizvode i ona bi kao takva trebala imati specifičan status. Samo na takav način ova poljoprivredna oblast može biti iskorištena na adekvatan način, što u ovom trenutku nije slučaj u Bosni i Hercegovini”, zaključio je Selimović.

Na kraju vrijedi kazati i to da su, osim uzgajivača gljiva, velikih problema ove godine imali i uvoznici te prodavači micelija i komposta, a koji su tokom transporta za vrijeme vrelih ljetnih dana u znatnoj mjeri oštećeni.

20 godina uspješne privatizacije FCL...

“Zelena energija iz otpada uz smanjenje CO₂”

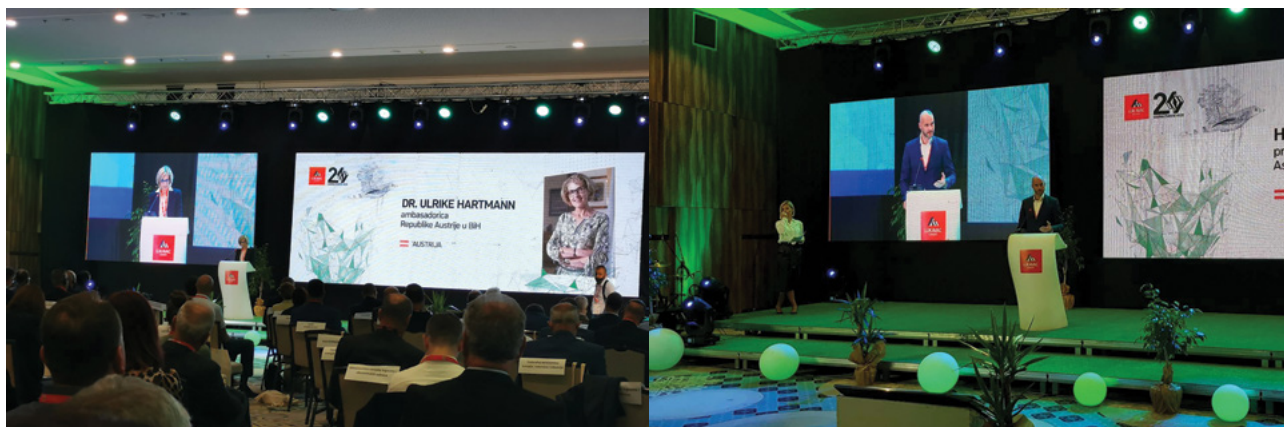
Fabrika cementa Lukavac konferenciju organizirala povodom 20 godina uspješne privatizacije pod motom “20 godina čvrste veze”

Međunarodna konferencija “Zelena energija iz otpada uz smanjenje CO₂”, u organizaciji Fabrike cementa Lukavac, održana je u Sarajevu. Generalni direktor Fabrike cementa Lukavac Stjepan Kumrić kazao je da je osnovna ideja i koncept konferencije da se na jednom mjestu okupe predstavnici građevinske i drugih industrija, proizvođači cementa iz regiona, predstavnici vladinog i nevladinog sektora, obrazovne institucije, studenti i druge stručne javnosti u BiH i regionu, te razmotre aktuelna pitanja i prenesu pozitivna iskustva.

“Tehnologije koje sada imamo su svjetske i jako puno je uloženo u njih. Imamo mladi tim ljudi koji su spremni na promjene. Trenutnu situaciju moramo preokrenuti u svoju korist i da svaka promjena bude prilika za uspjeh. Smanjili smo emisije za CO₂ za 10 posto, a plan je da taj procenat dovedemo na 25 posto. Naš cilj je da od tri do pet godina dođemo u prvih pet cementara u Evropi”, najavio je on.

Ambasadorica Republike Austrije u Bosni i Hercegovini Ulrike Hartmann naglasila je da ove teme moraju biti stavljene u fokus više nego ikada.

Poručila je da je Austrija kontinuirano od 1995. godine jedan od najvećih investitora sa ulaganjima većim od 1,4 milijarde eura.

“U BiH prisutno oko 200 austrijskih kompanija u sektoru usluga i proizvodnje i postoji još puno potencijala za proširenje saradnje, posebno u oblastima energije i zaštite okoliša”, kazala je ambasadorica.

Predsjednik Uprave Asamer Baustoffe AG (ABAG) Harald Fritsch rekao je da kao jedan od najvećih stranih ulagača u BiH žele da zajedno sa Fabrikom cementa Lukavac budu inicijatori promjena u oblasti zbrinjavanja otpada, energetske efikasnosti i održivog razvoja u Bosni i Hercegovini i šire.

“Obaveza društva i politike bi trebala biti da što manje proizvodi otpada. Na prvom mjestu je recikliranje otpada, zato mi u cementnoj industriji, otpad koji je moguće sagorijevati, koristimo kao gorivo. Tako doprinosimo dekarbonizaciji kako bi se što manje ispuštao CO₂, a s druge strane dobijamo materijal za gorivo. Potrebna nam je pomoć i politike kako bi se stekli okvirni uslovi da nastavimo tim putem, a kako bi zemlja bila što zelenija”, poručio je Fritsch.

Želja im je da lokalni nivoi budu samoodrživi, ali ako lokalna zajednica ne može preuzeti tu ulogu, dodaje da oni kao proizvođači moraju imati standard kako da brinu o zaštiti okoline.

U nastavku konferencije eminentni međunarodni i domaći predavači će svojim stručnim predavanjima o aktuelnim temama i na osnovu primjera dobrih praksi u Austriji, Njemačkoj, Srbiji i BiH dati detaljan uvid u savremene trendove i pristupe u cementnoj industriji, korištenju zamjenskih goriva, zelene energije i smanjenju CO₂ emisija.

Najavljena je zanimljiva panel diskusija o perspektivama korištenja energije bez negativnog utjecaja na okoliš, kao i o budućim planovima koji su u skladu sa ciljevima Agende 2030. Fabrika cementa Lukavac, članica ABAG grupe iz Austrije, konferenciju je organizirala povodom 20 godina uspješne privatizacije pod motom "20 godina čvrste veze".

„Neophodan veći angažman institucija u energetskej tranziciji“

Održivi razvoj, adekvatno upravljanje prirodnim resursima, ali i otpadom, podizanje ekoloških standarda, te prelazak na obnovljive izvore energije je kompleksan proces i institucije treba da mu se ozbiljnije posvete jer privatni sektor, koji ima kapacitete, ne može tu tranziciju da izvede sam, poruka je sa Međunarodne konferencije „Zelena energija iz otpada uz smanjenje CO₂“.

Međunarodna konferencija, u organizaciji Fabrike cementa Lukavac, održana je u Sarajevu uz prisustvo eminentnih stručnjaka iz Austrije, Njemačke, Srbije i BiH. Generalni direktor Fabrike cementa Lukavac Stjepan Kumrić rekao je da su tehnologije koje posjeduju u toj kompaniji svjetske i da zapošljavaju ljude koji su spremni na promjene.

„Trenutna situacija se mora preokrenuti i treba da u svakom problemu vidimo novu priliku za promjenu i uspjeh. Mi smo trenutno smanjili emisiju CO₂ za desetak odsto, a cilj nam je dodatno smanjenje od 25 odsto. Cilj Fabrike cementa Lukavac je da za tri do pet godina budemo među prvih pet cementara u Evropi“, naglasio je Kumrić.

Predsjednik Uprave Asamer Baustoffe AG iz Austrije Harald Fritsch rekao je da ta grupa ima 12 kompanija na 16 lokacija u svijetu, te da im je opredjeljenje da smanje zagađenje i uvedu nove tehnologije, kao i da je to veliki izazov za sve.

Direktorica Poslovnog udruženja Cementna industrija Srbije Dejana Milinković je istakla da ta industrija već više od deceniju koristi alternativna goriva i da je dala veliki doprinos kako očuvanju prirodnih resursa, tako i održivom upravljanju otpadom.

„Procenat smanjenja ugljen-dioksida je značajan, ali nismo zadovoljni jer smo uložili značajna sredstva u zaštitu životne sredine, tehničko tehnološki smo potpuno spremni, ali regulativa nas ne prati i dok god je odlaganje otpada na deponije najjeftinije i najbrže rješenje, mi nećemo ostvariti ciljeve. Regionalna saradnja pokazuje da su problemi s otpadom pretežno lokalni, ali da se traže globalna rješenja i dobre prakse“, naglasila je Milinkovićeva.

Mirza Kušljagić, predsjednik Upravnog odbora Centra za održivu energetskej tranziciju RESET, rekao je da je ta organizacija provela istraživanje koje je obuhvatilo BiH i zemlje regije i da je 70 eksperata stava da će privatni sektor u BiH biti nosilac promjena.

„Zelena agenda za Zapadni Balkan kaže da 2050. godine

neće biti upotrebe uglja, nafte i plina, BiH to potpisuje, ali implementacija i sposobnost institucija da se to provede ne postoji. Stručnjaci smatraju da će privatni sektor u BiH biti taj koji će biti nosilac promjena, ali ono što je izvjesno je da će država tek pod pritiskom međunarodnih aktera, Evropske unije i uz njihovu tehničku pomoć morati da se posveti tom pitanju. Najveću cijenu će platiti građani, a privreda će morati sama da se snalazi“, istakao je Kušljagić.

On je rekao da se oni koji u ime BiH potpisuju raznorazne dokumente moraju pozvati na odgovornost.

„Treba stvoriti ravnopravan teren za obnovljive izvore energije i konvencionalne izvore energije, to mora napraviti država i institucije. Ako nećemo da propustimo dešavanja u Evropi i svijetu, a to je nova industrijska revolucija koja već traje, neophodno je da institucije rješavaju probleme. Ako imate barijeru u institucijama, onda imamo veliki problem. Paradoks je što BiH ima najveće potencijale u regionu da to uradi, a znamo u kakavom je stanju država i upozoravam da nije moguće da samo privatni sektor bude nosilac promjena“, rekao je Kušljagić.

Renato Sarc, zamjenik šefa Katedre za tehnologiju prerade otpada i upravljanja otpadom na Montanuniversitat Leoben u Austriji, je rekao da je bitno definisati datum kada nastupa zabrana odlaganja otpada.

„Onda je stvar industrije i komunalaca i mogućnosti javno-privatnog partnerstva da zajedno definišu mjere kako će nastupiti u tom procesu, gdje će se koja postrojenja praviti, kako će se graditi i izgledati“, naveo je on.

Na konferenciji su eminentni stručnjaci iz Austrije, Njemačke, Srbije i BiH govorili o savremenim trendovima i pristupima u cementnoj industriji, korištenju zamjenskih goriva, zelenoj energiji i smanjenju CO₂ emisija.

Fabrika cementa Lukavac, članica ugledne ABAG grupe iz Austrije, ove godine obilježava 20 godina uspješne privatizacije. Tim povodom je upriličila međunarodnu konferenciju koja se bavi zelenom energijom iz otpada i mogućnostima smanjenja CO₂.

D.K.

“Zelena energija iz otpada uz smanjenje CO₂”...

Zbog nespremnosti države, nosilac energetske tranzicije u BiH će biti privatni sektor

Predstavljeni detalji istraživanja “Brometar spremnosti država Zapadnog Balkana za održivu tranziciju”

U okviru Međunarodne konferencije “Zelena energija iz otpada uz smanjenje CO₂”, u organizaciji Fabrike cementa Lukavac, su predstavljeni detalji istraživanja “Brometar spremnosti država Zapadnog Balkana za održivu tranziciju”. O istraživanju je govorio prof. dr Mirza Kušljugić, predsjednik Upravnog odbora, Centar za održivu energetska tranziciju RESET BiH.

“Mi smo proveli istraživanje u tri zemlje Zapadnog Balkana Srbija, BiH i Crna Gora u kojem su učestvovali poznati stručnjaci iz institucija, elektroprivreda, fakulteta. Rezultati će biti objavljeni do kraja godine, nakon čega ćemo sagledati gdje se nalazimo i da konačno nešto pokušamo uraditi”, kazao je Kušljugić.

Ono što prve indicije stručnjaka govore je da ni vlade, ni elektroprivrede ne mogu biti nosioci tranzicije jer nisu spremni za to.

“Procjene stručnjaka ukazuju da su vizija, koncepti, finansijski i ljudski kapaciteti kod njih skoro nepostojeći i da će privatni sektor biti nosilac tranzicija što nije slučaj u Srbiji i Crnoj Gori. Razlog tome je što kod institucija ne postoji politička volja, potpisuju se dokumenti i preuzimaju velike obaveze koje ne misle provesti i to postaje veliki problem”, istakao je on.

To ukazuje da bi se tranzicija u Bosni i Hercegovini mogla desiti po sljedećem scenariju.

“Dešava se onda i samo pod pritiskom Evropske unije, stranih konsultanata i pod djelovanjem tržišta. To je scenarij ponovljene tranzicije kao što je privatizacija banaka i preduzeća. Najveću cijenu će platiti građani, a privreda će se naći u okolnostima u kojima će se morati sama snalaziti”.

Podsjetio je da je 14. jula Evropska unija usvojila prijedlog nove regulative. Ukoliko mi ne krenemo odlučno u energetska tranziciju, a to znači da nadoknadimo što nismo stigli i da podignemo kapacitete, odlučnost, zakonska regulativu u narednih godinu dana, onda ćemo kao država biti izolovani sa aspekta energetske tranzicije sistema.

“Prve posljedice toga mogu očekivati izvoznici električne energije, tako da nije 5 do 12, već 12 i 5. Vrijeme je da se ovome ozbiljno počne razgovarati tamo gdje treba”, poručio je Kušljugić.

U suprotnom, problem kao što je povećanje cijena električne energije koji se dešava zbog regionalnih procesa, neće biti jedini.

“Trebamo shvatiti da obnovljive izvore energije neće praviti samo elektroprivrede, već privatne kompanije i investitori, a država treba da vidi kakve sve koristi može imati od toga”, naglasio je. Istakao je da će na skupu Zapadnog Balkana ponovo biti potpisana izjava u kojoj se potvrđuje predanost čelnika Zapadnog Balkana da u potpunosti provedu Zelenu Agendu. Podsjetimo, prema Agendi 2030, kompletna Evropa bi trebala zamijeniti upotrebu nafte, uglja i plina zamjenskim alternativnim gorivima, što mnogi stručnjaci smatraju novom industrijskom revolucijom.

D.K.

Stjepan Kumrić: Uz jubilej FCL...

Vrijeme je da BiH uđe u novi svijet mogućnosti zelene energije

„Prilika da uđemo u novi svijet mogućnosti zelene energije i održive odlučnosti“

Dekarbonizacija industrije cementa i kako se taj proces odvija uz cirkularno baziranu ekonomiju, bio je fokus međunarodne konferencije “Zelena energija iz otpada uz smanjenje CO₂”, koja je održana u Sarajevu.

Stjepan Kumrić, generalni direktor Fabrike cementa Lukavac, članice ABAG grupe iz Austrije, podsjetio je da je konferencija organizirana povodom 20 godina njihove uspješne privatizacije, a s idejom da pokrenu rasprave o cirkularnoj ekonomiji u BiH. Cirkularna ekonomija u suštini je inovativni sistem baziran na štednji prirodnih resursa, očuvanju životne sredine i smanjivanju otpada.

Smatra da trenutnu situaciju BiH mora preokrenuti u vlastitu korist i da uvidi novu priliku za promjenu i uspjeh.

“Mislimo da je ovo prilika da uđemo u novi svijet mogućnosti zelene energije i održive odlučnosti. Bosna i Hercegovina ima priliku iskoristiti trenutak koji je dobar po više osnova. Po osnovu postojećih tehnologija i najboljih praksi u Evropi, a koje su provjereno rješenje i koje je lako primijeniti. Drugi dobar trenutak je situacija u kojoj trenutno imate dosta dostupnih sredstava i jeftinog novca i fondova EU koji bi omogućili da se u relativno kratkom roku konkretna rješenja i primjene, samo se treba na vrijeme pripremiti sa projektima da bi mogli aplicirati za ta sredstva”, kazao je Kumrić.

Kao najveći izazov u cementnoj industriji ističe dekarbonizaciju.

“Dakle, smanjenje CO₂ uz korištenje alternativnih goriva i alternativnih materijala kojima je CO₂ već emitiran i nema više uticaja na okoliš. Ko se bude mogao prilagoditi aktuelnim trendovima, taj će u budućnosti biti uspješan”, poručio je.

Kada je riječ o zakonskoj regulativi i koliko ih ona sprječava u svojim ciljevima, Kumrić kaže da Fabrika Cementa Lukavac ide ispred regulative.

“Mi se pripremamo da budemo spremni kada ona bude donesena i primjenljiva u praksi. Zakonodavstvo u Evropi je najviše vezano za obradu otpada. To znači da sve što ima energiju veću od 6 GJ, ne može se odlagati na otpad, čime smanjuju količinu otpada na odlagalištima”, kazao je on i dodao je uticaj odlagališta otpada jednako loš po okoliš.

Dodaje da su održane prezentacije pokazale da rješenja postoje, te da je Fabrika Cementa neka od njih već primijenila.

“To znači da možemo biti dio rješenja, a ne dio problema. Iako kasnimo za Evropom u svemu, to za nas ne mora biti nužno loše”, smatra direktor Fabrike cementa Lukavac. Napomenuo da jako puno ulaže u modernizaciju ove fabrike, gdje su tehnologije koje sada imaju na nivou svjetskih, a ulaže se dosta i u razvoj kadrova.

“Mi smo zadnjih pet godina radili na supstituciji fosilnih goriva alternativnim i još imamo prostora za poboljšanje. Trenutno smo smanjili nivo CO₂ za deset posto, a plan je da to bude smanjeno na 25 posto jer istražujemo mogućnost korištenja alternativnih sirovina u BiH. Trenutno pet najboljih cementara u Evropi ima ovaj standard”, kazao je Kumrić.

Pored toga, uložili su u sistem za izvlačenje hlora, postrojenje za smanjivanje oksida, u glavni gorionik i svi dalji planovi su usmjereni prema tome. Sa Elektroprivredom BiH planiraju rad na fotonaponskoj elektrani, zatim projekt iskorištavanja otpadne toplote, te dalji rad na povećanju energijske efikasnosti i poboljšanje odnosa cement klinker.

D.K.

Fabrika cementa Lukavac podržala ekološki projekat...

Nagrada projektu 'Let's Do It' Tuzla

Projekt 'Let's do it' od početka djeluje i na području grada Tuzla i tu je počela saradnja projekta sa Fabrikom cementa Lukavac

Fabrika cementa Lukavac prepoznala je "Let's Do It" Tuzla kao ekološki projekt koji se zalaže i vrijedno radi na poboljšanju životne sredine i dodijelila im priznanje i nagradu za njihove aktivnosti i buduće projekte.

Predstavnicima tog projekta nagradu je uručio izvršni direktor za komercijalne poslove i marketing Fabrike cementa Lukavac Nihad Begić u okviru konferencije "Zelena energija iz otpada uz smanjenje emisija CO2" koja je održana u Sarajevu.

Izvršna koordinatorica projekta "Let's do it" Tuzla Kanita Salihović uz izraze zahvalnosti rekla je da im je iznimna čast što su dobili priznanje i nagradu za svoj rad.

"Let's Do It Tuzla već deset godina aktivno djeluje na poboljšanju sredine i u našem radu imamo akcije sadnje drveća, čišćenje ilegalnih deponija otpada, te edukaciju 'Mala škola ekologije'. Dosad smo očistili više od 13 hiljada tona otpada u BiH, te zasadili više od 400 hiljada sadnica raznih vrsta drveća", izjavila je Salihović za Fenu dodajući da njihova organizacija broji oko 40 volontera koji vrijedno rade i svake godine organizuju ove akcije.

Kada je riječ o projektu "Let's Do It" u BiH on je započeo 2012. godine i u terenskim akcijama čišćenja ilegalnih deponija otpada i sadnje drveća širom BiH učestvovalo je više od 180 hiljada volontera koji su zajedničkim snagama iz prirodne sredine uklonili skoro 14 hiljada tona otpada i zasadili pola miliona sadnica drveća.

"Projekt 'Let's do it' od početka djeluje i na području grada Tuzla i tu je započela saradnja našeg projekta sa Fabrikom cementa Lukavac koja je rezultirala dodjelom nagrade za najveći ekološki projekt u BiH, a koji će u narednoj godini pored redovnih aktivnosti, obuhvatiti i jednu širu kampanju gdje ćemo u deset gradova širom BiH uključiti oko dvije hiljade mladih ljudi i zajedno s njima saditi sadnice drveća, čistiti okoliš, odnosno generalno podizati nivo svijesti javnosti o značaju zaštite životne sredine", kazao je za Fenu projekt koordinator "Let's Do It" BiH Amar Kavgić.

D.K.

Sajamske aktivnosti...

Privreda TK na sajmu u Gradačcu

Gradačac: Održan 48. sajam šljive

“Dani šljive” u Gradačcu je manifestacija koja je pokrenuta još davne 1969. godine i koja je godinama postala jedna od najvažnijih manifestacija na području TK. Kroz vrijeme se mijenjala, a Grad Gradačac ove godine je odlučio da se vrati tradicionalnim korijenima. Organizaciju ovog značajnog sajamskog događaja sa dugogodišnjom tradicijom, preuzeo je Grad Gradačac, suorganizatori su ove godine u Sportskoj dvorani “Skenderija” u Gradačcu koja je tradicionalno mjesto održavanja Sajma, bili U.D.“Boms-expo” i Turistička zajednica Gradačac. Dani Šljive nastavljeni se sa ciljem obavljanja djelatnosti priređivanja sajma poljoprivrede i prehrambene industrije u Gradačcu, kao i drugih sajmova i izložbi te za obavljanje djelatnosti promocije i međusobnog boljeg povezivanja poduzetništva Grada Gradačca i poduzetništva čitavog Tuzlanskog kantona, Federacije BiH i cijelog državnog prostora BiH kao i privrednih subjekata iz šireg prekograničnog okruženja. Kroz organizaciju sajamske manifestacije i široko partnerstvo i ove godine je cilje bio pozitivno utjecati na privredni razvoj i stvaranje pozitivne poduzetničke klime, na povećanje konkurentnosti privrednog sektora, na bolje međusobno povezivanje privrednih subjekata, na intenziviranje promocije privrede, na privlačenje ulaganja, kao i na stvaranje jasne spoznaje o vlastitim (tradicionalnim i suvremenim) snagama i privrednim vrijednostima. Dani Šljive je jedan od strateških prioriteta privrednog razvoja Grada Gradačca.

Kadrija Hožić premijer Tuzlanskog kantona otvorio je 48. Sajam poljoprivrede i prehrambene industrije „Dani šljive Gradačac“. Zajedno sa gradonačelnikom Gradačca Enesom Dervišagićem i ambasadorom Indonezije u BiH, N.J.E. Roemom Konom presjekao je vrpce i otvorio 48. Sajam poljoprivrede i prehrambene industrije „Dani šljive Gradačac“, zaželivši organizatorima i izlagačima uspješan i plodonosan rad. “Ovakve sajamske manifestacije su platforma za razmjenu ideja i poslovnih veza, jer su za privredu direktni susreti, te razmjena iskustava i kontakata, okosnica poslovanja. Gradačac je danas centar države, kada je privredna grana poljoprivrede u pitanju. Ovaj sajam decenijama je generator ruralnog razvoja”, poručio je premijer Hodžić na svečanom otvaranju sajma.

Na sajmu u Gradačcu, ove godine su učestvovali izlagači iz cijele Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije i Srbije.

“Izlagalo je 105 izlagača iz svih ovih zemalja, koji predstavljaju šljive, te proizvode iz prehrambene industrije, mehanizaciju i slično. Prvi put na sajmu imali smo i izlagače iz Indonezije, koji su predstavljali neke svoje tradicionalne proizvode i hranu, a i ambasador je prisustvovao otvaranju sajma”, kazao je Ensar Mešanović direktor Turističke zajednice Gradačac.

“Želio bih reći da je ovo manifestacija koja okuplja sve poljoprivrednike. Imamo kompletnu poljoprivredu na jednom mjestu. To je mjesto gdje će svi imati priliku da prezentuju svoje proizvode. Ova promocija, manifestacija u ovakvom vremenu, za vrijeme pandemije daje na značaju. Ovo je manifestacija međunarodnog karaktera. Na sajmu su organizovana i stručna predavanja. Sajam nosi naziv “Sajam šljive”, ali to je sajam kompletne poljoprivredne proizvodnje. Nosi naziv “Sajam šljive” sa razlogom. Uzgoj šljiva je i proizvodnja povrća na području grada Gradačca zaista su važne grane poljoprivredne proizvodnje i na području Tuzlanskog kantona”, izjavio je Vahidin Smajlović, ministar poljoprivrede, šumarstva i poljoprivrede TK.

“Ova manifestacija ima veliku podršku od Vlade Tuzlanskog kantona i ona je uvrštena u program manifestacija koje su značajne za kanton. Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja je učestvovalo direktno na Sajmu šljive sa predstavljanjem turističkih kapaciteta i turističke ponude Tuzlanskog kantona. Tu je naravno i Turistički ured grada Gradačca koji je poduzeo sve potrebno kako bi na adekvatan način svim posjetiocima predstavio grad Gradačac”, rekao je Hamza Bešić, ministar trgovine, turizma i saobraćaja TK.

“Dani šljive je široka sajamska manifestacija sa dugogodišnjom tradicijom i velikim značajem za privredna kretanja Tuzlanskog kantona i Gradačca. Značajno je da na ovom sajmu izlagači imaju tradicionalno uspješan nastup, izlažu se razne vrste proizvoda i usluga, naravno tradicionalno dominira šljiva, a i za posjetioce je topilika da kupe šljivu i proizvode od šljiva, prilika

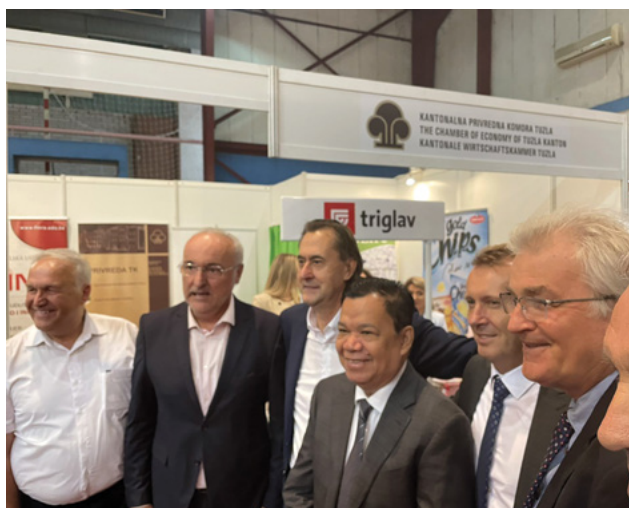

je za sve učesnike da uživaju u sajamskim danima uz mnogo bogatog sadržaja. Tradicija očuvanja autohtonih domaćih proizvoda uz raznovrsnost izlagača koji su uzeli učešće, od proizvođača sjemenskog i sadnog materijala, proizvođača i prerađivača voća i povrća, mesa i mesnih prerađevina, alata i mehanizacije iz naše kao i zemalja okruženja, učinila je ovaj sajam jedinstvenim", istakao je Nedžad Nuhanović, direktor firme Boms Expo Gračanica i suorganizator ovogodišnjeg sajma.

Kantonalna privredna komora Tuzla je i ove godine obezbijedila izložbeni prostor za firme članice Komore i prisutna je na sajmu u Gradačcu sa tradicionalnom postavkom "Privreda TK".

Svoje proizvode i usluge, predstavili su predstavnici grupacija za mlijeko, za gljive i za pčelarstvo koje djeluju u okviru komorskog Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju. Tu su još bili: "Fana" Srebrenik, "Imel - Milo selo" Lukavac, "Corn flips" Srebrenik, "Borplastika" Tuzla, "AgroLife" doo Mionica, "FINra", "Lović&Co" Bistarac, "Eko život" Tuzla, "TQM" Lukavac, "Triglav osiguranje" podružnica Tuzla, "Radius" Gračanica, "Wortman metal" Tinja, "Bosfor" Živinice, "Tehna" Gračanica, "Solana" Tuzla, "Aronija Okanović" Tuzla, "Pašnjak" Tuzla.

• Delegacije Vlade TK i predstavnici privrednika Indonezije posjetili privrednike i poljoprivrednike u Gradačcu

Delegacija Vlade Tuzlanskog kantona, predstavnici Poljoprivrednog zavoda i privrednika Indonezije zajedno sa načelnikom Gradačca, tokom sajama su posjetili tri poljoprivredna gazdinstva u općini Gradačac od kojih je jedno plantaža šljiva, farma "Agro Mašić" i proizvođača jabuka. Farma "Agro Mašić" je jedna od najsavremenijih farmi u ovom dijelu Evrope. Farma je automatizovana i primjer je za druge gdje mogu na osnovu dosadašnjeg rada da usavrše tehniku proizvodnje i uzgoja stoke. Farma plasira proizvode u ljekarsku i mesnu industriju. Farma je otvorena prije šest godina i ima 28 zaposlenih. Također ima svoju veterinarsku stanicu sa dva zaposlena veterinara. Na plantaži šljiva uvjerali su se kako se proizvodi šljiva po čemu je Gradačac prepoznatljiv ne samo u Bosni i Hercegovini nego i širom Evrope. Na tom porodičnom gazdinstvu je 14.000 stabala šljive. Pored plantaže šljive koju su posjetili delegacija Vlade Tuzlanskog kantona, predstavnici Poljoprivrednog zavoda i privrednika Indonezije zajedno sa načelnikom Gradačca, posjetili su i proizvođača jabuka Ahmeda Pašalića koji proizvodi nekoliko vrsta jabuka.

• Dodijeljne medalje za kvalitet izloženih proizvoda

Završnog dana 48. Međunarodnog sajma poljoprivrede i prehrambene industrije „Dani šljive“ u Gradačcu su dodijeljne medalje za kvalitet izloženih proizvoda. Senzornu analizu uradili su stručnjaci sa Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta u Sarajevu. Predsjednica Komisije za ocjenu kvaliteta proizvoda prof.dr. Nermina Spaho je dostavila rezultate urađene stručne procjene organoleptičkih svojstava dostavljenih uzoraka. Priznanje ovogodišnjeg međunarodnog sajma poljoprivrede i prehrambene industrije „Dani šljive“ je uručio Nedžad Nuhanović, suorganizator i direktor firme Boms-expo. Mliječara Meggle d.o.o Posušje dobila je zlatne medalje za proizvode Iced Coffee-Espresso Macchiato i Iced Coffee-Caffe Late te srebrnu medalju za Iced Coffee-Cappuccino. Jukan eko-hrana iz Gračanice je dobitnik zlatne medalje za proizvode Damaskna ruža-hidrolat, Muskatna kadulja-hidrolat i Sprej za grlo. Srebrna medalja je dodijeljena za proizvod Ulje ruže i kantariona - Uni sprej za lice i tijelo. Organizator sajama „Dani šljive“ dodijelio je zlatne medalje firmama Bio Organic „Podrinje“ iz Milića za za Organski sok od jabuke, maline i kupine te Porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu „Marinković i sinovi“ vlasnika Stojana Marinkovića za proizvode Šljivovica 44% vol., proizvodnja 2001. godina.

D.K.

Sajamske aktivnosti...

Privreda TK na sajmu u Bihaću

U Bihaću održan 18. Međunarodni sajam ekologije "EKOBIS 2021"

U Bihaću je održan 18. Međunarodni sajam ekologije "EKOBIS 2021". Ponovo na Gradskoj otoci sajam je organizovala Privredna komora Unsko-sanskog kantona. Ove godine, učestvovalo je više od 200 izlagača iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Slovenije. Sredinom septembra, svoje ponude roba i usluga posjetiocima sajma predstavili su i plasirali značajni izlagači u izvanrednom sajamskom okruženju, vrhunskoj organizaciji, na sajmu sa izuzetno bogatim i kvalitetnim sajamskim aktivnostima. U godini kada stiže punoljetstvo, 18. po redu sajam „Ekobis“, svečano je otvorio Mustafa Ružnić premijer Unsko-sanskog kantona. **„Naš EKOBIS je odavno nadmašio okvire Unsko-sanskog kantona i Bosne i Hercegovine i ponosni smo što ide dalje. Kantonalna vlada je i ove godine generalni pokrovitelj, a nadam se da će u budućnosti i sve druge institucije na sličan način prepoznati ovakve manifestacije, koje su od izuzetnog značaja za naš privredni razvoj”,** kazao je premijer Ružnić. Tema „EKOBIS-a 2021“ bila je elektromobilnost, pa je s tim u vezi značajn dio sajamskih aktivnosti usmjeren na prezentaciju i promociju hibridnih električnih automobila, odnosno njihove prednosti u očuvanju okoliša. U okviru ovogodišnjeg sajamskog izdanja, organizovani su i 1. Sajam turizma „Ekotour“, kao i 1. Sajam obrta i starih zanata. **„To su novine koje smo željeli realizirati još prošle godine, ali smo bili spriječeni zbog otkazivanja kompletne manifestacije. Ideja je da ove sajmove nekoliko godina organiziramo u okviru našeg „EKOBIS-a“, kako bismo ih vremenom brendirali i omogućili njihovo samostalno održavanje. Moram napomenuti da smo se posebno posvetili poštivanju svih propisanih mjera, koje su uslovljene trenutnom zdravstveno - epidemiološkom situacijom”,** rekao je pored ostalog Enes Ružnić predsjednik Privredne komore USK. Regija – partner ovogodišnjeg EKOBIS-a bila je Posavski kanton, dok međunarodni sajam ekologije u Bihaću kao i u prethodnom periodu, posebno podržavaju Vlada Unsko-sanskog kantona, Federalna vlada i Grad Bihać.

„EKOBIS“ se prometnuo u vodećeg zagovornika održivog razvoja zelenih tehnologija. Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije BiH podržava sve sajamske manifestacije posebno dizajnirane mjerom kroz model ostalih vrsta podrške”, izjavio je savjetnik federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Husnija Kudić. Organizovan je obiman programski sadržaj kada su u pitanju radionice i paneli, na kojima je akcentirana saobraćajna povezanost Bihaća sa Sarajevom, odnosno očuvanje vode i okoliša.

Kantonalna privredna komora Tuzla nastupila je i na ovom sajmu u Bihaću sa postavkom pod nazivom „Privreda TK“. Na zajedničkom izložbenom prostoru, svoje proizvode i usluge promoviralo je oko 20 firmi članica Komore: „Fana“

Srebrenik, „Imel - Milo selo“ Lukavac, „Corn flips“ Srebrenik, „Borplastika“ Tuzla, „AgroLife“ doo Mionica, „FINra“, „Lović&Co“ Bistarac, „Eko život“ Tuzla, „TQM“ Lukavac, „Triglav osiguranje“ podružnica Tuzla, „Radius“ Gračanica, „Wortman metal“ Tinja, „Bosfor“ Živinice, „Tehna“ Gračanica, „Solana“ Tuzla, „Aronija Okanović“ Tuzla, „Pašnjak“ Tuzla, Mlin „Nezić“ Gradačac, „Alpha Smart“ Tuzla, „Grin“ Gračanica, „Piemonte“ Tuzla.

• Održan Dan elektromobilnosti

U okviru konferencijskog dijela sajma Ekobis 2021, prisutnim se približio pojam elektromobilnosti i trendovi u svijetu, ali i izazovi i prilike na putu razvoja elektromobilnosti u Bosni i Hercegovini. Tokom izlaganja istaknuto je da elektromobilnost u BiH nije nadolazeći trend i bliska budućnosti, već sadašnjica, ali da na putu razvoja elektromobilnosti u BiH ključni izazovi su nedostatak poticaja kao i zakonska regulativa koja ne raspoznaje pojam elektromobilnosti, i dodatno je usložnjava, naročito kad je razvoj infrastrukture u pitanju, jer je potrebno ishodovanje građevinske dozvole koja vremenski i administrativnim procedurama usporava proces. Osim konferencijskog dijela, organizirana je i panel diskusija, te nagradna igra za prisutne u cilju promocije elektromobilnosti i razvijanja svijesti u zaštiti okoliša. Panelisti su istakli da nažalost BiH i Kosovo su jedine zemlje u regionu koje nemaju nikakvih poticaja za kupovinu električnih vozila. Posebnu pažnju posetilaca sajma privukla je izložba električnih vozila, koje su imali priliku uživo vidjeti i doživjeti. U zaključku panel diskusije istaknuto je da doprinos električnih vozila osim u pogledu zaštite okoliša i ljudskog zdravlja nultom emisijom CO₂, je od značaja za BiH, jer doprinose kompletnom prosperitetu društvene zajednice, obzirom da je struja prirodni resurs BiH, čija povećana potrošnja za posljedicu ima i niz drugih posljedičnih ekonomskih benefita.

• Održana prezentacija "Izrada strategije razvoja turizma FBiH 2021-2027"

U okviru pratećeg programa sajma „EKOBIS 2021“ a u sklopu podmanifestacije sajma turizma „Ecotour“, Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine održala je Prezentaciju „Izrada strategije razvoja turizma 2021 – 2027“ čije aktivnosti provodi zajedno sa strateškim partnerom Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, a uz podršku USAID projekta „Turizam“. Strategija razvoja turizma iznimno je značajan dokument jer će njena izrada objediniti pravce razvoja i mapirati sve neophodne procese kako bi se identificirali izazovi koji ugrožavaju ovu privrednu granu ali i šanse njenog razvoja, istaknuto je na prezentaciji. Prethodno izradi samog dokumenta, u organizaciji PGKFBIH i FMOIT održane su radionice u svim kantonalnim/županijskim centrima diljem Federacije BiH. Radionice su organizirane u 4 radne grupe, 4 stuba koji odražavaju pristup lancu vrijednosti koji njeguje USAID-ov projekt Razvoj održivog turizma u BiH, a u cilju unapređenja konkurentnosti ove gospodarske grane. Ovakvim pristupom se nastoji izvršiti transformacija turističke djelatnosti u FBiH kroz stvaranje konkurentnije i otpornije destinacije, sa usklađenim regulatornim okruženjem, poboljšanje kvalitete i raznolikosti proizvoda i iskustava, profesionalizaciju ljudskih i institucionalnih kapaciteta, kreativno brendiranje i promociju destinacije posjetiocima koji donose veću dobit. Svaka strategija treba objediniti interese svih stakeholdera – zainteresiranih strana u turističkoj branši jer turizam ne čine samo restorani, hoteli i turističke agencije, već čak četrdeset različitih sektora koji ga objedinjuju.

• Prezentirana digitalna platforma Invest In ZDK

U okviru manifestacije, 18. međunarodni sajam ekologije - EKOBIS 2021 u Bihaću, Privredna komora Zeničko-dobojskog kantona održala je prezentaciju "Digitalna platforma za promociju investicijskih potencijala Zeničko-dobojskog kantona" - INVEST IN ZDK.

Prema programu pratećih sadržaja sajma, nakon svečanog otvaranja sajma - EKOBIS 2021 i zajedničkog obilaska sajma, u okviru komorskog sistema BiH, predsjednica Privredne komore ZDK, mr.sci. Diana Babić i direktor sektora za informatiku, statistiku i javna dokumenta Privredne komore ZDK, Indira Buza, održale su prezentaciju.

Zahvaljujući implementaciji izrade dvojezične publikacije "Karta privrednih potencijala ZDK", Privredna komora ZDK je, potpisivanjem ugovora sa Fondacijom Helvetas Moja Budućnost, u junu 2020. godine, započela izradu "Digitalne platforme za promociju investicijskih potencijala Zeničko-dobojskog kantona", koja je nadogradnja na postojeću web stranicu Privredne komore ZDK i dodatni značajan savremeni alat za animiranja domaćih i stranih investitora, uključujući i bh. dijasporu, a sve u cilju unapređenja poduzetništva u Zeničko-dobojskom kantonu, te zadržavanja postojećih i otvaranja novih radnih mjesta na području Kantona. Projekt je u završnoj fazi implementacije. "Strategija razvoja turizma iznimno je značajan dokument jer će njena izrada objediniti pravce razvoja i mapirati sve neophodne procese kako bi se identificirali izazovi koji ugrožavaju ovu privrednu granu ali i šanse njenog razvoja", istaknuto je na prezentaciji.

• Održana Večer izlagača, pokrovitelja i partnera

U okviru sajma EKOBIS 2021, u restoranu hotela Kostelski buk, a pod pokroviteljstvom Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH, održana je tradicionalna Večer izlagača, pokrovitelja i partnera u okviru koje su dodjeljene sajamske nagrade i priznanja. Prisutnima su se sa riječima dobrodošlice obratili Enes Ružnić predsjednik Privredne komore USK, Mustafa Ružnić premijer USK i u ime pokrovitelja ove večeri Ahmet Egrić predsjednik Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH. Posebno priznanje za podršku 18. Međunarodnom sajmu ekologije – Ekobis 2021, dobili su: Vlada Unsko-Sanskog kantona kao generalni pokrovitelj, Ministarstvo privrede Unsko-Sanskog kantona, Grad Bihać suorganizator, Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora BiH, Privredna/Gospodarska komora FBiH i Agencija za vodno područje rijeke Save. Posebno priznanje za unaprjeđenje poslovne i partnerske povezanosti Unsko-Sanskog kantona i Županije Posavske dodijeljeno je Vladi Županije Posavske. Kada su u pitanju sajamske nagrade, za najbolje uređen unutrašnji prostor nagrađeni su JP Autoceste FBiH i JP Ceste FBiH, za najbolje uređen vanjski prostor „Regeneracija“ d.o.o. Velika Kladuša, za ukupan dojam nastupa i prezentaciju proizvoda BBI dd Sarajevo i JP Nacionalni park Una, za najbolju turističku ponudu TZ Grada Bihaća i „Kostelski buk“ doo Bihać. U ocjenjivanju kvaliteta živežnih namirnica, najbolje su ocijenjeni proizvodi „Meggle mljekara“ doo Bihać (Iced Coffee Caffe Latte, Iced Coffee Espresso Macchiato, Iced Coffee Cappuccino). Posebno priznanje za doprinos organizaciji u razvoju Međunarodnog sajma ekologije-Ekobis zaslužili su Fuad Mujagić i Amarildo Mulić.

D.K.

Sajamske aktivnosti...

Privreda TK na sajmu u Lukavcu

Održan 19. Međunarodni sajam turizma i ekologije "LIST" - Na ovogodišnjem sajmu izlagači i gosti iz Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine

U sportskoj dvorani Lukavac održan je 19. Međunarodni sajam turizma i ekologije "LIST" 2021. Na ovogodišnjem sajmu učestvovali su izlagači i gosti iz Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine. **"Organizator sajma je u nepovoljnoj epidemiološkoj situaciji skupio hrabrosti i snage da respektabilnu tradiciju održi. Turizam se u vremenu pandemije suočio sa velikim problemima. Sektor je doživio težak udarac, gubici su bili oko 70 odsto. Značajna komponenta sajma je i ekologija i još jednom nam ovaj sajam treba da probudi svijest o značaju zaštite životne sredine kako bi imali održiv razvoj turizma"**, kazao je Hamza Bašić, ministar trgovine, turizma i saobraćaja TK. Edin Delić načelnik Općine Lukavac osvrnuo se na kapitalne projekte u toj lokalnoj zajednici i najavio nove, pogotovo one koji se tiču ekologije. **"Ovih dana, odnosno 18. septembra obilježavamo i Dan općine Lukavac i u sklopu sajma "LIST" ćemo obilježiti naš praznik. Neka ovaj sajam bude nastojanje da prikazemo zapadni Balkan ili sve naše ljude u objektivnom i realnom sektoru, odnosno da kažemo kako nam je potrebna međusobna saradnja"**, kazao je na svečanom otvaranju sajma načelnik Delić. Organizator sajma "LIST" Izet Nuhanović direktor firme "Nuhanović" dd Lukavac istakao je da je u Lukavac stiglo 80 izlagača iz četiri države, a na sajmu je posebna pažnja posvećena malom i srednjem poduzetništvu. Sajam je svečano otvorio Željko Zombra, jedan od najboljih sportista Lukavca svih vremena. **"Cilj sajma je promocija turističkih potencijala, prirodnih resursa, kulturnog bogatstva i turističkih destinacija sa raznovrsnim sadržajima. U sklopu "LIST-a" organizovali smo i više podsajamskih manifestacija kao što su skupovi o temi ruralnog i seoskog turizma, standardizacije, Festival hrane i pića, sajamska biciklijada, novinarska kotlićijada, izbor sa miss BiH i koncert Divanhane. Lukavac je tokom tri sajamska dana bio turističko, poslovno i kulturno središte regije.**

Unatoč pandemijskim uslovima, ovogodišnji Sajam, po kvaliteti i sadržajima koje je ponudio, nije se razlikovao od predhodnih, te su sve planirane aktivnosti realizirane u punom kapacitetu i sa puno uspjeha. Znamo da je bilo i određenih propusta no smatram da smo se na vrijeme i kvalitetno izborili sa svim nedaćama i da su svi naši

izlagači zadovoljni onim što im je na sajmu ponuđeno a imali smo zavidan broj i izlagača i posjetilaca. Zahvaljujem se i medijskim kućama koje su pratila naša događanja a i građanima Lukavca koji su pokazali da ovakve događaje i ovakvu manifestaciju znaju da vole i da čuvaju. Prenosim im brojne pohvale i komplimente učesnika i izlagača ovog sajma. Zahvaljujem se Vladi TK, ministrima, načelniku Deliću, općinskim strukturama koje su pružile punu podršku bile odlični domaćini svim našim gosima koji su došli iz zemalja regiona, dočekali su ih na "lukavački" način. Zahvaljuju se i oduševljeni su gosti iz Kragujevca, Županje, upućuju pozdrave i čestitke što smo očuvali tradiciju i u teškim sajamskim vremenima nastavili sa održavanjem sajma List, naravno, sve uz pridržavanje svih propisanih mjera. Imali smo široku, bezrezervnu podršku i zato smo i napravili ovako značajan rezultat. Završili smo 19. sajam List, zadovoljni smo i sretni a već počinjemo sa pripremama 20. Lista", naveo je Izet Nuhanović, organizator Međunarodnog sajma turizma i ekologije "LIST".

Kantonalna privredna komora Tuzla tradicionalni je učesnik sajma List u Lukavcu. I ove godine je organizovana zajednička postavka firmi članica Komore i predstavljeni su proizvodi, usluge, ponude blizu 40 članica. Privedu TK na ovom sajmu su predstavljali:

"Fana" Srebrenik, "Dita" Tuzla, "Solana" Tuzla, "TQM" Lukavac, "Lović&Co" Bistarac, "Imel - Milo selo" Lukavac, "Eko život" Tuzla, "FINra" Tuzla, "Corn flips" Srebrenik, "Borplastika" Tuzla, "AgroLife" doo Mionica, "Triglav osiguranje" podružnica Tuzla, "Radius" Gračanica, "Wortman metal" Tinja, "Bosfor" Živinice, "Tehna" Gračanica, "Aronija Okanović" Tuzla, Mlin "Nezić" Gradačac, "Alpha Smart" Tuzla, "Grin" Gračanica, "Pašnjak" Tuzla, "Tehnograd" Tuzla, "Zeka komerc" Gračanica, "Tuzla Kvarc", "Mellain" Tuzla, "Cydonia" Gračanica, "Golden tours" Tuzla, "Partner travel" doo Tuzla, "Piemonte" Tuzla, "Lerim" Lukavac, "Adriatic osiguranje" podružnica Tuzla, "Euroherz osiguranje" Tuzla, Turistička zajednica Tuzlanskog kantona, Turistička organizacija Grada Tuzla, "Old Story" Tuzla, "MamaMia" Tuzla, Grupacija pčelara TK, Grupacija gljivara TK, "Nova Banka" a.d. Banja Luka filijala Tuzla.

• Festival hrane i pića "Bosanska sofras" LIST 2021

Sponzori: Vispak, Mak Zara, Alpeks Ugostiteljska Oprema, Mliječna Industrija 99 d.o.o, KLAS - Hrana puna ljubavi
Diploma za sveukupan dojam u prezentaciji tradicionalne kuhinje i običaja BiH:

1. mjesto - Udruženje žena "Mala Kladuša" Velika Kladuša
2. mjesto - Udruženje žena "Miričanke" Miričina
3. mjesto - Udruženje žena Devetak

3. mjesto - Gradsko kulturno umjetničko društvo Lukavac
Diploma za najbolji gastro aranžman i prezentaciju jela BiH:

1. mjesto - Udruženje žena "Bošnjakinja" Brčko Distrikt
2. mjesto - Udruženje žena "Svjetlost" Vrnograč
3. mjesto - KUD "Rudar" Lukavac

3. mjesto - Udruženje žena Doboj Istok
Diploma za kvalitetnu prezentaciju slanih jela tradicionalne kuhinje BiH:

1. mjesto - Udruženje žena "Sultanije" Vitez
2. mjesto - Udruženje žena "Srce i duša"
3. mjesto - Udruženje žena "Biser" Brka

3. mjesto - Udruženje žena "Lisovići" Srebrenik
Diploma za kvalitetnu prezentaciju slatkih jela tradicionalne kuhinje BiH:

1. mjesto - Udruženje žena "Diva" Srebrenik
2. mjesto - Udruženje "Svjetlost-Nur" Velika Kladuša
3. mjesto - Neformalna grupa žena MZ Prokosovići
3. mjesto - KUD Tinja sekcija "Aktiv žena"

• Sajamska "Kotlićijada LIST 2021"

Sponzori: Turistička Organizacija Ulcinj / Organizata Turistike Ulqin, Hotel Albatros Ulcinj, Banja Ilidza Gradacac, Motel Grand, Sheher Restoran, Ligamont d.o.o. Lukavac, Vispak, Mak Zara, Mliječna Industrija 99 d.o.o, Alpeks Ugostiteljska Oprema, KLAS - Hrana puna ljubavi, Vinarija Hercegovina Produkt, BH Telecom.

1. mjesto - Radio-televizija Lukavac (7 dana u aranžmanu za dvije osobe na bazi PP u Hotel Albatros Ulcinj, sponzor Turistička Organizacija Ulcinj / Organizata Turistike Ulqin + Ručak ili večera za dvije osobe u Sheher Restoran + poklon paketi)
2. mjesto - RTVTK (vikend za dvije osobe u Banja Ilidza Gradacac + Ručak ili večera za dvije osobe u Sheher Restoran + poklon paketi)
3. mjesto - BMG Bosanska medijska grupa (4 PP u Motel Grand - Opština Žabalj + Ručak za dvije osobe u Sheher Restoran + poklon paketi)

• Zajedničku promociju turizma

Visit Sarajevo predstavilo je turističku ponudu na 19. Međunarodnom sajmu turizma i ekologije "LIST" 2021

Turistička zajednica Kantona Sarajevo prezentirala je turističku ponudu i potencijale Kantona Sarajevo na ovogodišnjem, 19. izdanju Međunarodnog sajma turizma i ekologije "LIST", koji se održavao od 16. do 18. septembra 2021. godine u Lukavcu. Sajam je okupio oko 80 izlagača iz Bosne i Hercegovine i regije, a u Sportskoj dvorani Lukavac smješteno je oko 40 izložbenih štandova. Zajedničku promociju turizma na najvećem štandu sajmišta upriličile su Turističke zajednice Kantona Sarajevo, Tuzlanskog kantona i Hercegovačko-neretvanskog kantona. Kenan Magoda predsjedavajući Povjerenstva Turističke zajednice KS, iskoristio je učešće na ovom sajmu za razgovore s članovima turističke privrede i turističkih zajednica o načinima boljeg uvezivanja i zajedničkim djelovanjem u cilju jačanja turističkog sektora. Sajam "LIST", kojeg tradicionalno posjeti više hiljada posjetitelja, prepoznatljiv je po brojnim edukativnim, kulturnim, sportskim i zabavnim sadržajima, a tokom tri dana, osim izložbenog dijela, priređen je izuzetno bogat program pratećih aktivnosti. U sklopu ovogodišnjeg sajma održano je više podsajamskih manifestacija; predavanja i seminari na temu ruralnog i seoskog turizma i HACCAP standardizacije, Festival hrane i pića "Bosanska sofras", Sajamska biciklijada, Novinarska kotlićijada, Izbor za Miss BiH, potpisivanje protokola o saradnji turističkih zajednica, te brojne druge sajamske aktivnosti.

D.K.

“Uspjeli smo u naporima da višegodišnja tradicija, više od 50 godina, bude nastavljena otvaranjem i održavanjem ove sajamske manifestacije. Zadovoljstvo je i činjenicom da je ovogodišnja sajamska manifestacija potvrdila međunarodni karakter platformi koje organizuje Jadranski sajam”, istakao je direktor Bujković. Dodao je da sajam 2021. godine prije svega predstavlja podstrek i dobru pripremu za sajamske manifestacije u koje se u regionu planiraju u narednoj godini.

Kako je istakao Husein Đoković član Odbora direktora jadranskog sajma, i pored finansijskih problema, manjka zaposlenih, Uprava sajma je uspjela oživjeti sajam i uspješno organizovati ovaj događaj na zadovoljstvo izlagača.

“U ime Odbora direktora čiji sam član, koristim se ovom svečanom prilikom da pozovem sve nadležne institucije u Budvi, da učine maksimalne napore kako bi se sačuvala imovina Jadranskog sajma koja je neprocjenjiva”, istakao je na svečanom otvaranju Sajma, Husein Đoković.

Uz brojne izlagače koji nisu krili zadovoljstvo organizacijom i nastupom u Budvi, sajam je okupio i nekoliko privrednih komora iz regiona. Među njima, Kantonalna privredna komora Tuzla predstavila je svoje članice tradicionalnom zajedničkom postavkom pod nazivom “Privreda TK”. **“Stalni smo učesnici brojnih velikih sajmova i s tim u vezi, i s radošću smo prihvatili poziv naše Komore da učestvujemo**

i na ovom značajnom sajmu u Budvi. Značajn i zvog svoje tradicije a i zbog činjenice da je uspješno organizovan jedan ovako veliki projekat i posao u veoma složenim uslovima u kojima se sajamska industrija nalazi u okvirima pandemije. Ovo je dobra prilika da promovišem naše proizvode i usluge, ponudimo ih ovom tržištu, potražimo nove partnere, otvorimo nove kontakte i saradnje kako bi unaprijedili i naše poslovanje i generalno, privrednu saradnju u regionu”, istakao je Meris Hodžić predstavnik firme “Yavuz” Živinice, učesnik zajedničke komorske postavke. Inače, privredu Tuzlanskog kantona na zajedničkoj izložbenoj postavci Kantonalne privredne komore Tuzla su predstavljali, uz “Yavuz” Živinice, još i “Tehnograd company” Tuzla, “Vertigos” Tuzla, “Tuzla kvarc” Tuzla, Turistička zajednica Tuzlanskog kantona, Turistička organizacija Grada Tuzla, “Golden Tours” Tuzla, “Solana” Tuzla, “Lović & CO” Lukavac, “Radius” Gračanica, “Wortman metal” Tinja, “Bosfor” Živinice, “Tehna” Gračanica.

• B2B meet up „Energetska efikasnost u građevinarstvu“

B2B meet up/u pod nazivom “Energetska efikasnost u građevinarstvu” aktivnost je upriličena tokom trajanja 46. Sajam hrane, 44. Sajam namještaja i dizajna, 42. Sajam građevinarstva, 29. sajam opreme za hotelijerstvo i ugostiteljstvo, 15. sajam voda i 8. sajam energetike u Budvi. B2B meet up je organizovala NVO Expeditio koja se od 1997. godine bavi temama vezanim za održivi prostorni razvoj, među kojima zelena gradnja zauzima važno mjesto. Sastanak je bio sastavni dio projekta ENEA Energy Efficiency Living Lab čiji je cilj suočavanje sa izazovima nedovoljne energetske efikasnosti u sektoru građevinarstva kroz podsticanje razmjene znanja i zajedničkih inicijativa među istraživačkim institucijama i akterima privatnog sektora kako bi se, u budućnosti, doprinelo razvoju tehnoloških inovacija u građevinarstvu.

U tom kontekstu, B2B meet up je predstavljao platformu za uspostavljanje novih poslovnih veza i izlagačima, učesnicima sajma u Budvi, ponudio odličnu priliku da se na licu mjesta upoznaju, ostvare kontakt sa potencijalnim partnerima.

Nakon svečanog otvaranja sajma „Živjeti savremeno“, doc. dr Rajko Bujković direktor AD „Jadranski sajam“ i Dragoljub Bojanić direktor „Sajam“ d.o.o. iz Banja Luke potpisali su Protokol o poslovnoj saradnji, kojim se utvrđuju mogućnosti i međusobni interes za razvijanje sajamskih djelatnosti.

Slika Budva 6

Pripremio: Dino Kalesić

Iz firmi članica Komore...

Automatizacija poslovanja u metalnoj industriji

Metalna industrija u BiH - Trojstvo konkurentnosti metalne industrije - „Lean“ koncept - Problemi „restlova“ u metalnoj industriji - Kako ImelBIS ERP odgovara na izazove metalne industrije?

• Metalna industrija u BiH

Metalna industrija danas važi za jedan od najvažnijih sektora privrede Bosne i Hercegovine. Ova industrija u Bosni i Hercegovini ima dugu povijest, velike potencijale, te posjeduje prirodnu konkurentnu prednost a dva glavna stuba na kojima se drži su namjenska i autoindustrija. Kada je pad industrijske proizvodnje bio značajan u svim granama privrede u Bosni i Hercegovini, metalna industrija je jedna od rijetkih koja je ostvarivala pozitivnu dodanu vrijednost. S ciljem praćenja svjetskih trendova i postizanja konkurentnosti, metalna industrija Bosne i Hercegovine je ušla u fazu tehnološkog osavremenjavanja.

• Trojstvo konkurentnosti metalne industrije

Glavna snaga metaloprerađivačke industrije zasniva se na savremenoj tehnologiji prije svega a zatim i učinkovitom proizvodnom postupku i visokokvalificiranoj radnoj snazi. Znatna sredstva uložena u industrijska postrojenja, zalihe materijala, alate i uređaje zahtijevaju njihovo optimalno iskorištavanje, a sa druge strane nagli razvoj industrije, novih načina i metoda rada u proizvodnji postavljaju niz problema koje treba riješiti: cijene koštanja, kalkulacije, opterećenja i iskorištenja kapaciteta proizvodne opreme, optimalne veličina serije proizvoda, količine zaliha materijala, rokova proizvodnje, radne dokumentacije i sl. Dobar primjer optimizacije je „Lean“ filozofija u proizvodnji.

• „Lean“ koncept

„Lean“ je proizvodna filozofija koja skraćuje vrijeme od

narudžbe kupca do isporuke gotovog proizvoda, eliminirajući sve izvore rasipanja (gubitaka) u proizvodnom procesu. Kako bi se to postiglo potrebno je organizirati proizvodne pogone i procese tako da budu veoma fleksibilni i učinkoviti, što se postiže skraćivanjem vremena proizvodnog procesa, izbacivanjem svih nepotrebnih aktivnosti, odnosno eliminiranjem ili smanjenjem svih oblika rasipanja.

Metaforički: Poluispunjena čaša?

Pesimist: Čaša je poluprazna.

Optimist: Čaša je polupuna.

Lean koncept: Zašto je čaša tako velika?

Prevelika čaša je gubitak, otpad, rasipanje..

• Problemi „restlova“ u metalnoj industriji

Iako metalna industrija bilježi rastući trend, neminovno je da se susreće sa problemima i izazovima. U metalnoj industriji, kao i nekim drugim industrijama koje se bave obradom materijala, čest je slučaj velike količine restlova (ostataka) materijala kako u količinskom tako i u finansijskom smislu. Restlovi u metalnoj industriji nastali su kao rezultat „prevelike čaše“ ukoliko pratimo Lean koncept. Da stvar bude gora, u praksi veliki broj kompanija ima evidentiran repromaterijal, ali nema evidencije restlova i u tom slučaju kompanija je prepuštena „pamćenju skladištara“. Nakon što se evidentiraju restlovi materijala, vrlo često dolazi se do iznosa koji premašuju polugodišnje promete tih kompanija. Također, često se dešava da se uposlenici na poziciji skladištara mijenjaju, te se skladište restlova zatrpava a kompanije nemaju informacije o količini restlova, što za posljedicu ima situaciju da se količine svakodnevno povećavaju ali bez ikakve moguće intencije upotrebe u tekućim ili budućim proizvodnim procesima. Gledajući dalje, ova skladišta zauzimaju prostor te kompanije budu prinuđene za investiranje u nove poslovne objekte ili hale a istovremeno imaju nagomilane gubitke iskazane u restlovima. Teško da se sve ovo može voditi „pješke“, odnosno bez dobrog alata.

• Kako ImelBIS ERP odgovara na izazove metalne industrije?

Jednostavan i sistematski način planiranja i pripreme proizvodnje zasigurno se može provesti kroz informacijski alat ImelBIS ERP. Implementacijom informacijskog sistema ImelBIS moguće je adekvatno upravljati repromaterijalom i restlovima te ih koristiti u proizvodnji kada se za to ukaže prilika. Optimizacijom iskorištenja repromaterijala u originalnoj dimenziji može se postići smanjivanje količine restlova ali treba shvatiti da se restlovi ne mogu u potpunosti izbjeći. Međutim, u većini proizvodnih procesa ovi restlovi se mogu ponovno iskoristiti u proizvodnji, ukoliko se jednoznačno obilježe i postoji tačna evidencija. Svakodnevnom korištenjem restlova u proizvodnji smanjuje se skladište restlova (obično materijal koji je već plaćen i predstavlja čisti trošak za kompaniju), smanjuje se potreba za novom nabavkom materijala, olakšava se manipulacija materijalima koji su manjih dimenzija od originalnih pa se na taj način stvaraju velike uštede

za kompaniju. Implementacijom ImelBIS sistema u proizvodnim kompanijama moguće je otkloniti gubitke i omogućiti optimizaciju radnih procesa i minimalizaciju troškova kroz:

- planiranje proizvodnje i analizu potrebnih resursa,
 - operativno planiranje rada strojeva i radne snage,
 - praćenje realizacije utroška materijala i obavljenih tehnoloških operacija,
 - izradu poluproizvoda i proizvoda,
 - kontrola kvaliteta ulazanog materijala, procesa, poluproizvoda i proizvoda,
 - periodični i završni obračun proizvodnje i izračun stvarne cijene koštanja svakog pojedinačnog proizvoda ili proizvodne usluge.
- ImelBIS u suštini predstavlja alat koji omogućava direktnu i aktivnu podršku, brzo otkrivanje problema i pružanje korisnih i pouzdanih informacija u realnom vremenu menadžerima kompanije.

“Tekon Protection” ovlašten za održavanje i ispitivanje aparata za gašenje požara

Pozitivne vijesti stižu iz firme “Tekon Protection” doo Tuzla. Kako su nas obavijestili iz ove firme članice Kantonalne privredne komore Tuzla, firma “Tekon Protection” doo Tuzla smještena na adresi Ismeta Mujezinovića br.45 Tuzla, postala je ovlaštena za obavljanje poslova održavanja i ispitivanja aparata za gašenje početnog požara. Ovlaštenje je stupilo na snagu prijemom odobrenja koje je stiglo na adresu firme.

Firma “Tekon Protection” doo Tuzla posluje više od tri godine i osnovna djelatnost firme je obavljanje poslova iz zaštite na radu, zaštite od požara, upravljanja okolišem kao i konsalting iz oblasti međunarodnih standarda ISO 9001: ISO 45001; ISO 14001. U domenu poslova koje firma trenutno obavlja zaposlen je stručan kadar te je planirano upošljavanje i novog kvalifikovanog kadra. Naša Misija je razvoj i unapređenje pružanja usluga iz zaštite na radu, zaštite od požara, upravljanja okolišem i konsaltinga kroz kontinuirano pružanje podrške pravnim subjektima iz navedenih oblasti. Firma posjeduje najsavremeniju opremu za servis vatrogasnih aparata, opremu za ispitivanje električnih i gromobranskih instalacija za NN instalacije, opremu za ispitivanje

ispravnosti i funkcionalnosti aktivnog sistema za gašenje požara, a takođe je na putu da u skorije vrijeme postane ovlaštena firma za poslove zaštite na radu prema novom Zakonu o zaštiti na radu koji je stupio na snagu u oktobru 2020 godine. Firma takođe vrši obuke zaposlenika iz zaštite od požara i obuke zaposlenika za rukovanje lahko zapaljivim tečnostima i lahko zapaljivim gasovima.

KONTAKT INFORMACIJE FIRME TEKON PROTECTION D.O.O. TUZLA

info@tekonprotection.com

tel/fax 035 252 647

tel. 061 649 420

MG Mind postaje 100-postotni vlasnik Nove banke

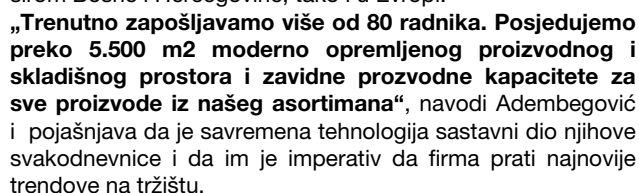

MG Mind Mrkonjić Grad postaje 100-postotni vlasnik Nove banke nakon što je u sudu potvrđena odluka o prijenosu akcija manjinskih akcionara na otkupioca. Kao datum prijenos akcija na MG Mind naveden je 8. oktobar 2021. godine, a cijena po akciji je 0,50 KM, navodi se u obavijesti koju je Banka dostavila Banjačkoj berzi. Ako ponuđena naknada nije primjerena, svaki manjinski akcionar može, u roku od 30 dana od dana upisa odluke o prenosu akcija na otkupioca u sudski registar, predložiti da sud u vanpamičnom postupku odredi primjerenu naknadu. Rok za sudsko preispitivanje naknade je 3.11.2021. godine. Nova banka na dan prijenosa ima 259 akcionara, a MG Mind je najveći akcionar sa 91,7 posto. Nešto veće udjele od ostalih imaju akcionari Zoran Gajić 2,06 posto i Institut za ekonomska istraživanja d.o.o. Beograd 0,84 posto. MG Mind Mladena Milanovića Kaje počeo je otkupljivati akcije u Novoj banci krajem 2018. godine, da bi nakon toga nastavljao povećavati udio i u aprilu ove godine prešao je prag od 90 posto u ovoj finansijskoj instituciji. Sa poslovnim aktivom koja je na polugodištu ove godine iznosila 2,43 milijarde KM, Nova banka je najveća banka u Republici Srpskoj.

D.K.

Razvoj zasnivaju na savremenoj tehnologiji i visokom kvalitetu proizvoda

„Na pitanje gdje bi volio da vidim Bosfor Stil u narednih 5 godina, najbolje će odgovoriti naša vizija koja glasi: “Koristeći znanje i iskustvo svojih uposlenika, te konstantnim ulaganjem u tehnologiju i kvalitetu postanemo lideri u oblasti svoje djelatnosti, kako na domaćem tako i na inostranom tržištu”, poručuje Adembegović.

29

Najava sajamskih manifestacija...

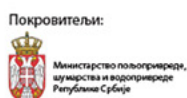
Beograd: 15. sajam etno hrane i pića, 25-28.11.

Afirmacija tradicionalnih proizvoda kao prvorazrednih tržišnih i izvoznih artikla

Regionalna smotra prehrambenih proizvoda namjenjenih tržištu, pripremljenih po tradicionalnim receptima, na tradicionalni način. Riječ je o nacionalnim specijalitetima, proizvodima karakterističnim za uža geografska područja, najčešće ručne izrade i od organski gajenih sirovina.

Manifestacija afirmiše tradicionalne proizvode kao prvorazredne tržišne i izvozne artikle, koji treba da postanu i nezaobilazni element turističke ponude. Radi se o proizvodima sa zaštićenim geografskim porijeklom ili onima čija se zaštita preporučuje. Cilj je utemeljenje robne marke etno proizvoda, odnosno brendiranje tradicionalnih proizvoda.

Međunarodni sajam etno hrane i pića održava se u Beogradu u periodu od 25. do 28. novembra. Organizator je Beogradski sajam. Za više informacija: Aleksandra Milosavljević, saradnik na projektu
tel: +381 11 2655-229, 2655-329, 2655-317, e-mail: etnohrana@sajam.rs, www.etnohip.rs.

Sarajevo: Sajam privrede od 9. do 11. decembra

7. Sajam privrede, poljoprivrede i zanatstva & 44. Sajam roba široke potrošnje

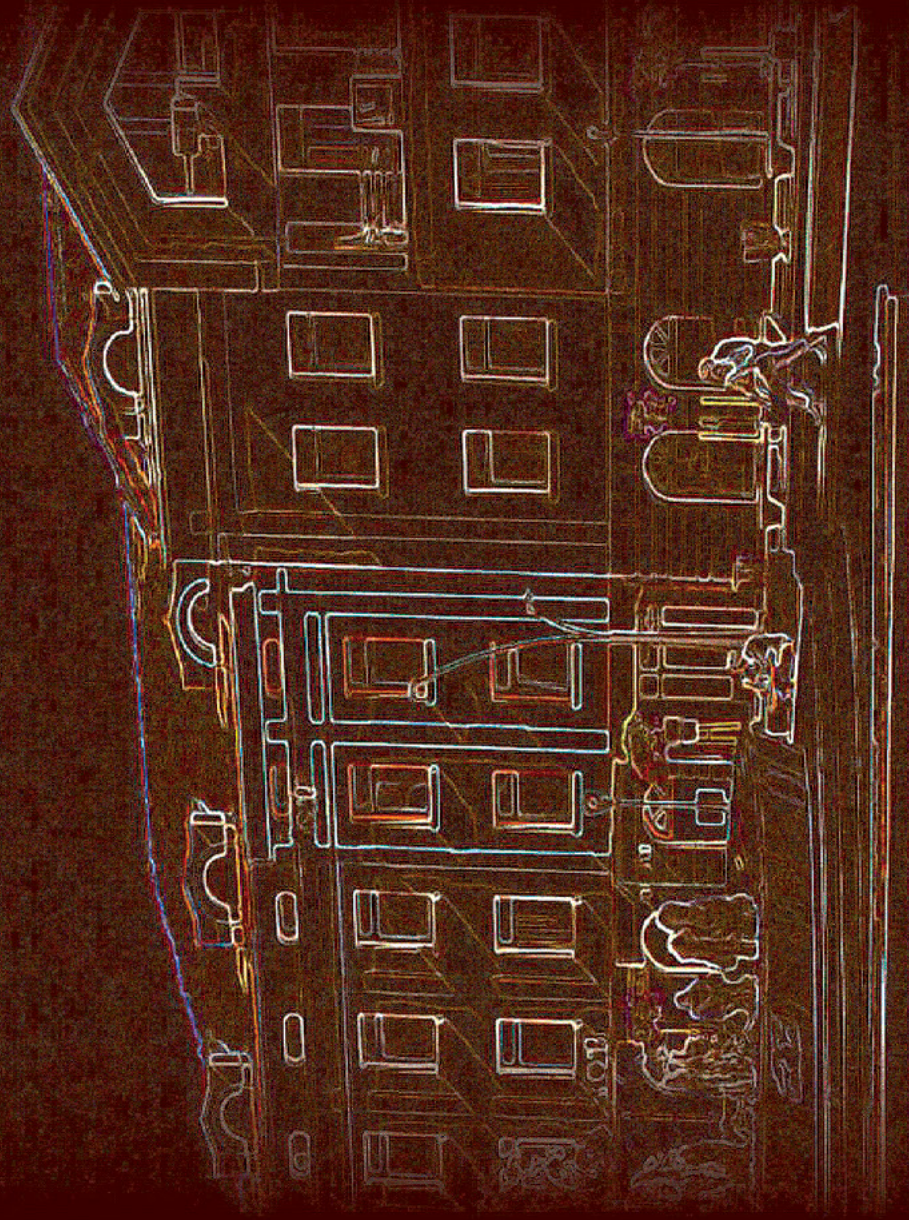
Zadovoljstvo je obavijestiti Vas da KJP Centar "Skenderija" - Sarajevski sajam organizuje 7. Sajam privrede, poljoprivrede i zanatstva & 44. Sajam roba široke potrošnje u odgođenom terminu od 9. do 11. decembra 2021. godine. Organizacijom sajma i osmišljenim promotivnim aktivnostima nudimo priliku izlagačima, institucijama, organizacijama, komorama, strukovnim udruženjima, finansijskim institucijama i potencijalnim konzumentima proizvoda iz navedenih oblasti, da se prezentiraju i predstave svoju ponudu. Sajam će se održati u gradskoj dvorani „Mirza Delibašić“, na površini od 3.000 m2 sajamskog prostora. U skladu sa naredbama i preporukama Ministarstva zdravstva Federacije BiH biće poduzete potrebne mjere osiguranja u cilju zaštite sigurnosti i zdravlja izlagača i posjetioca na Sajmu. Prijava za sajam na www.kpktz.ba.

Moto sajma: "Domaći proizvod u službi građana BiH"

D.K.

THE CHAMBER OF ECONOMY OF TUZLA CANTON

TUZLA CANTON

Your Business Partner

